

Ukaz o proglašenju Zakona o jakim alkoholnim pićima

Proglašavam **Zakon o jakim alkoholnim pićima**, koji je donijela Skupština Crne Gore 27. saziva na Četvrtoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2022. godini, dana 27. decembra 2022. godine.

Broj: 01-1228/2

Podgorica, 30. decembar 2022. godine

Predsjednik Crne Gore,

Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 27. saziva, na Četvrtoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2022. godini, dana 27. decembra 2022. godine, donijela je

Zakon o jakim alkoholnim pićima

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 3/2023 od 10.1.2023. godine, a stupio je na snagu 18.1.2023.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za proizvodnju i stavljanje u promet jakih alkoholnih pića i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet jakih alkoholnih pića.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na jaka alkoholna pića koja fizičko lice proizvodi za sopstvene potrebe.

Definicija jakih alkoholnih pića

Član 3

Jaka alkoholna pića su pića:

- namijenjena ljudskoj upotrebi;
- koja imaju posebna organoleptička svojstva;
- koja sadrže najmanje 15% vol. alkohola, osim likera od jaja ili advocaat, avocet ili advokat;
- proizvedena direktno:

- destilacijom fermentisanih proizvoda, sa dodatim aromama ili bez njih ili aromatičnih prehrambenih proizvoda;
- maceracijom ili sličnom preradom biljnog materijala u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla, destilatima poljoprivrednog porijekla ili jakim alkoholnim pićima ili njihovom kombinacijom;
- dodavanjem etil alkoholu poljoprivrednog porijekla, destilatima poljoprivrednog porijekla ili jakim alkoholnim pićima aroma, boja, proizvoda za zaslađivanje, ostalih odobrenih sastojaka, ostalih poljoprivrednih proizvoda, prehrambenih proizvoda;
- dodavanjem jakom alkoholnom piću, posebno ili u kombinaciji drugih jakih alkoholnih pića, etil alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata poljoprivrednog porijekla, ostalih prehrambenih proizvoda.

Jakim alkoholnim pićima može se dodavati destilovana, demineralizovana, prečišćena ili omekšana voda, čiji je kvalitet usaglašen sa propisom kojim se uređuje kvalitet vode, a jaka alkoholna pića nakon dodavanja vode moraju da sadrže najmanje 15% vol. alkohola, osim likera od jaja ili advocaat, avocet ili advokat ili da budu usaglašena sa odgovarajućom kategorijom jakih alkoholnih pića.

Jakim alkoholnim pićima ne smatraju se pića koja su svrstana u carinske tarifne oznake 2203, 2204, 2205, 2206 i 2207.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- geografska oznaka** je oznaka kojom se označava jako alkoholno piće kao piće koje potiče sa teritorije države ili regiona ili

lokaliteta na toj teritoriji, a kvalitet, reputacija ili druga karakteristika tog jakog alkoholnog pića mogu se pripisati njegovom geografskom porijeklu;

2) **generički naziv** je naziv jakog alkoholnog pića koji iako je povezan sa mjestom ili regionom u kojima se to jako alkoholno piće prvobitno proizvodilo i stavljalo na tržište, postao uobičajeni naziv za to jako alkoholno piće;

3) **mješavina** je spajanje jakog alkoholnog pića koje pripada kategoriji jakih alkoholnih pića ili geografskoj oznaci sa jednim ili više jakih alkoholnih pića koja ne pripadaju istoj kategoriji jakih alkoholnih pića, destilatima poljoprivrednog porijekla i etil alkoholom poljoprivrednog porijekla;

4) **kupaža** je spajanje dva ili više jakih alkoholnih pića iste kategorije koja se po sastavu neznatno razlikuju zbog metode proizvodnje, uređaja za proizvodnju koji se koriste, perioda sazrijevanja ili starenja i geografskog područja proizvodnje, pod uslovom da tako proizvedeno jako alkoholno piće pripada istoj kategoriji, kao i jako alkoholno piće prije kupažiranja;

5) **jedinstveni dokument** je dokument koji sadrži: tačke proizvođačke specifikacije, uključujući naziv koji će se zaštititi, kategoriju kojoj to jako alkoholno piće pripada ili izraz "jako alkoholno piće", metod proizvodnje, opis karakteristika tog jakog alkoholnog pića, sažetu definiciju geografskog područja, posebna pravila koja se odnose na pakovanje i označavanje po potrebi, opis veze između jakog alkoholnog pića i njegovog geografskog porijekla, gdje je to primjereno, posebne elemente opisa proizvoda ili metode proizvodnje koji obrazlažu tu vezu;

6) **opisivanje** podrazumijeva pojmove koji se koriste prilikom označavanja, prezentovanja i na pakovanju jakog alkoholnog pića, na dokumentima koji prate jaka alkoholna pića prilikom prevoza, na komercijalnim dokumentima, naročito fakturama i otpremnicama, kao i prilikom reklamiranja jakog alkoholnog pića;

7) **prezentovanje** je izraz, slika i crtež koji se koriste na deklaraciji, pakovanju, posudi, boci i zatvaraču uključujući reklamiranje i promociju prodaje;

8) **označavanje** je oznaka, napomena, slikovni prikaz ili naziv robne marke na osnovu koje se jako alkoholno piće razlikuje od drugih, a koja se nalazi na posudi, uključujući zatvarače i privjeske koji se pričvršćuju na posudi i zaštitne omote kojima se prekriva grlić boce;

9) **pakovanje** je zaštitni omotač, karton, sanduk, posuda i boca koji se koristi prilikom prevoza ili prodaje jakih alkoholnih pića;

10) **destilacija** je fizički proces razdvajanja tečnih supstanci na osnovu razlike u tački ključanja;

11) **redestilacija** je ponovna destilacija destilata sa nižim sadržajem etanola;

12) **rektifikacija** je uzastopna destilacija sa ciljem dobijanja etanola što većeg stepena čistoće;

13) **fermentacija** je biohemijska transformacija ugljenih hidrata (monosaharida) u alkohol (etil-alkohol);

14) **maceracija** je tehnološki postupak kojim se uz pomoć destilata ili etil-alkohola ekstrahuju aromatični sastojci iz biljnih plodova, cvjetova, listova;

15) **zaslađivanje** je upotreba jednog ili više dozvoljenih proizvoda za zaslađivanje u proizvodnji jakih alkoholnih pića;

16) **dodavanje alkohola** je dodavanje jakom alkoholnom piću etil-alkohola poljoprivrednog porijekla, odnosno destilata poljoprivrednog porijekla;

17) **sazrijevanje ili starenje** je proces koji se odvija u odgovarajućim posudama, tokom kojeg dolazi do određenih prirodnih reakcija, koje jakom alkoholnom piću daju organoleptičke osobine koje ranije nije imalo;

18) **složeni** je kombinacija prodajnog naziva kategorija jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona ili geografske oznake jakog alkoholnog pića od kojeg potiče sav alkohol u gotovom proizvodu, koja sadrži naziv jednog ili više prehrambenih proizvoda, osim alkoholnog pića i prehrambenih proizvoda koji se koriste za proizvodnju tog jakog alkoholnog pića ili izraza "liker" ili "krem";

19) **aromatizovanje** je dodavanje aroma ili aromatičnih prehrambenih proizvoda u proizvodnji jakog alkoholnog pića ekstrakcijom, maceracijom, alkoholnom fermentacijom ili destilacijom alkohola;

20) **bojenje** je upotreba jedne ili više boja u proizvodnji jakog alkoholnog pića;

21) **karamel** je prehrambeni aditiv koji se obilježava sljedećim E-brojevima: E 150a, E 150b, E 150c ili E 150d i koji se odnosi na proizvode više ili manje intenzivne braon boje, a služi za bojenje jakih alkoholnih pića, a ne odnosi se na šećerni aromatski proizvod dobijen zagrijavanjem šećera;

22) **volumna** alkoholna jačina je odnos zapremine čistog alkohola prisutnog u proizvodu na temperaturi od 20°C i ukupne zapremine tog proizvoda na istoj temperaturi;

23) **sadržaj isparljivih materija** je količina isparljivih materija, osim etil alkohola i metanola, sadržanih u jakom alkoholnom piću koje se proizvodi isključivo destilacijom;

24) **destilat poljoprivrednog porijekla** je poluproizvod, odnosno alkoholna tečnost, dobijena alkoholnom fermentacijom i destilacijom poljoprivrednih sirovina sa sadržajem etanola najviše 86% v/v, a koji ima karakteristike sirovine od koje potiče;

25) **etil alkohol poljoprivrednog porijekla** je alkohol proizveden redestilacijom sa rektifikacijom poslije alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla, koji se upotrebljava za proizvodnju jakih alkoholnih pića, macerata, boja, aroma i aditiva;

26) **rafinisani alkohol** je etil alkohol poljoprivrednog porijekla proizveden redestilacijom i rektifikacijom nakon alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla, koji se upotrebljava za proizvodnju drugih alkoholnih pića, macerata, boja, aroma i aditiva;

27) **originalno pakovanje** je pojedinačno punjenje, zatvaranje u ambalažu i deklarisanje jakih alkoholnih pića koja se nakon otvaranja ne mogu vratiti u prvobitno stanje;

28) **prodajni naziv** je naziv pod kojim se jako alkoholno piće stavlja u promet;

29) **proizvođač** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji se bavi proizvodnjom jakog alkoholnog pića i koji je upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića.

II. KATEGORIJE ALKOHOLNIH PIĆA

Rum

Član 5

Rum je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo alkoholnom fermentacijom i destilacijom melase ili sirupa dobijenog u

proizvodnji šećera od šećerne trske ili alkoholnom fermentacijom i destilacijom soka od šećerne trske na manje od 96% vol. tako da destilat zadržava specifična organoleptička svojstva ruma.

Rum koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje ruma dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Rum se prilikom proizvodnje ne smije aromatizovati.

Rum prilikom proizvodnje može da sadrži jedino karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rum koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Whisky ili Whiskey

Član 6

Whisky ili Whiskey je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo:

1) destilacijom komine proizvedene od slada žitarica sa ili bez cijelih zrna drugih žitarica, koja su bila zaslađena dijastazom iz slada sa ili bez drugih prirodnih enzima ili koja su prevrela uz dodatak kvasca;

2) jednom ili više destilacija na manje od 94,8% vol. tako da destilat zadržava miris i ukus po upotrijebljenoj sirovini;

3) sazrijevanjem konačnog destilata najmanje tri godine u drvenim buradima zapremine do 700 litara.

Gotov destilat Whisky ili Whiskey je destilat kojem se može dodavati samo voda i karamel za prilagođavanje boje i koji zadržava boju, miris i ukus koji nastaju u proizvodnom postupku iz stava 1 ovog člana.

Whisky ili Whiskey koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima alkoholnu jačinu najmanje 40% vol.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje Whisky ili Whiskey dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Whisky ili Whiskey prilikom proizvodnje se ne smije zaslađivati ili aromatizovati i ne smije sadržati aditive samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Prodajni naziv "whisky" ili "whiskey" može se dopuniti izrazom "single malt" samo ako je destilovan isključivo iz ječmenog slada u jednoj destileriji.

Rakija od žitarica

Član 7

Rakija od žitarica je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom fermentisane komine cijelih zrna žitarica koja zadržava organoleptička svojstva upotrijebljene sirovine.

Rakija od žitarica koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine, osim rakije od žitarica "Korn".

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od žitarica dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Rakija od žitarica se prilikom proizvodnje ne smije aromatizovati.

Rakija od žitarica prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od žitarica koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 10 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Rakija od žitarica može da nosi prodajni naziv "rakija od žitarica" ako je proizvedena destilacijom na manje od 95% vol. od fermentisanog kljuka cijelih zrna žitarica koja zadržava organoleptička svojstva upotrijebljene sirovine.

U prodajnom nazivu "rakija od žitarica" ili "brandy od žitarica" riječ "žitarica" može da se zamijeni nazivom žitarice koja se upotrebljava isključivo u proizvodnji tog jakog alkoholnog pića.

Rakija od vina

Član 8

Rakija od vina je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo iz vinskog destilata koji je dobijen destilacijom vina ili vina pojačanog za destilaciju na manje od 86% vol. alkohola ili redestilacijom vinskog destilata na manje od 86% vol. alkohola;

2) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 125 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;

3) koje sadrži maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Rakija od vina koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od vina dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Rakija od vina se prilikom proizvodnje ne smije aromatizovati, ni u slučaju primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Rakija od vina prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od vina koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Ako je rakija od vina bila podvrgnuta sazrijevanju, može se stavljati u promet kao "rakija od vina" pod uslovom da je sazrijevala isto ili duže od sazrijevanja Brandy ili Weinbrand iz člana 9 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

Rakija od vina može se označiti kao "vinjak" pod uslovom da je sazrijevala najmanje jednu godinu u hrastovim posudama ili najmanje šest mjeseci u hrastovim posudama zapremine manje od 1000 litara.

Brandy ili Weinbrand

Član 9

Brandy ili Weinbrand je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno iz rakije od vina sa ili bez dodatka vinskog destilata, destilovanog na manje od 94,8% vol. alkohola pod uslovom da udio alkohola iz tog destilata ne prelazi više od 50% od ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;

2) koje je najmanje jednu godinu sazrijevalo u hrastovim sudovima ili najmanje šest mjeseci u hrastovim posudama sa zapreminom manjom od 1000 litara;

3) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 125 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola i koje potiče isključivo iz destilacije ili redestilacije upotrijebljenih sirovina;

4) koje sadrži maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Brandy ili Weinbrand koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 36% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje Brandy ili Weinbrand dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Brandy ili Weinbrand se ne smije aromatizovati, ni u slučaju primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Brandy ili Weinbrand prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Brandy ili Weinbrand koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 35 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Rakija od komine grožđa ili komovica

Član 10

Rakija od komine grožđa ili komovica je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo iz fermentisane komine grožđa i destilovano neposredno vodenom parom nakon dodavanja vode groždanoj komini;

2) kome se može dodati najviše 25 kg vinskog taloga na 100 kg upotrijebljene komine grožđa;

3) u kome količina alkohola koja potiče od taloga ne smije biti iznad 35% ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;

4) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 140 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola i maksimalnu količinu metanola od 1000 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;

5) čija se destilacija obavlja u prisustvu same komine grožđa na manje od 86% vol. alkohola;

6) kod kojeg je dopuštena redestilacija na istu alkoholnu jačinu.

Rakija od komine grožđa ili komovica koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od komine grožđa ili komovice dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol.

Rakija od komine grožđa ili komovica prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati, ni u slučaju primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Rakija od komine grožđa ili komovica prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od komine grožđa ili komovica koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Rakija od voćne komine

Član 11

Rakija od voćne komine je jako alkoholno piće koje:

1) je dobijeno isključivo fermentacijom i destilacijom voćne komine, osim groždane komine sa najviše do 86% vol. alkohola;

2) sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;

3) sadrži maksimalnu količinu metanola od 1500 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;

4) ima maksimalni sadržaj cijanovodične kiseline od 7 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola voćne komine od koštuničavog voća;

5) se može redestilovati najviše do 86% vol. alkohola.

Rakija od voćne komine koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholnu jačinu.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od voćne komine dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od voćne komine prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od voćne komine prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od voćne komine koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Naziv pod kojim se rakija od voćne komine stavlja u promet, treba da se sastoji od imena voća i izraza "rakija od komine".

Rakija od voćne komine u čijoj je proizvodnji korišćena komina nekoliko različitih vrsta voća označava se nazivom "rakija od voćne komine".

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy

Član 12

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom proizvoda dobijenih alkoholnom fermentacijom ekstrakta suvog grožđa sorte "Crni korint" (Corinth Black) ili "Aleksandrijski muskat" (Moscatel of the Alexandria varieties), destilovanog na manje od 94,5% vol. tako da destilat ima miris i ukus od upotrijebljene sirovine.

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od suvog grožđa ili raisin brandy dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Rakija od voća

Član 13

Rakija od voća je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo alkoholnom fermentacijom, destilacijom i redestilacijom svježih i mesnatih plodova voća, uključujući i banane ili šire od voća, bobica ili povrća (sa ili bez koštica);

2) destilovano na manje od 86% vol. alkohola tako da ima miris i ukus destilovane sirovine;

3) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;

4) koje ima maksimalni sadržaj cijanovodične kiseline od 7 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Maksimalni sadržaj metanola u rakiji od voća iznosi 1000 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola, osim za rakije od voća dobijene od:

1) jabuke (*Malus domestica*, Borkh.), kajsije (*Prunus armeniaca*, L.), šljive (*Prunus domestica*, L.), plave šljive (*Prunus domestica*, L.), mirabel - žute šljive (*Prunus domestica*, L. subsp. *syriaca* (Borkh.) Janch. ex Mansf.), breskve (*Prunus persica* (L.) Batsch), kruške (*Pyrus communis* L.), izuzimajući sortu vijamovka (*Pyrus communis* L. cv 'Williams'), kupine (*Rubus sect. Rubus*), maline (*Rubus idaeus* L.) gdje je maksimalni sadržaj metanola 1200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;

2) dunje (*Cydonia oblonga* Mill.), bobica kleke (*Juniperus communis* L. ili *Juniperus oxicedrus* L.), kruške vijamovka (*Pyrus communis* L. cv 'Williams'), crne ribizle (*Ribes nigrum* L.), crvene ribizle (*Ribes rubrum* L.), šipurka (*Rosa canina* L.), bobica zove (*Sambucus nigra* L.), jarebika (*Sorbus aucuparia* L.), oskoruše (*Sorbus domestica* L.), brekinja (*Sorbus torminalis* (L.) Crantz) gdje je maksimalni sadržaj metanola 1350 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Rakija od voća koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Rakija od voća prilikom proizvodnje se ne smije bojiti, osim karamelom kao sredstvom za prilagođavanje boje.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od voća dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od voća prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od voća koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 18 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Ako se rakija od voća proizvodi od više vrsta voća, bobica ili zelenih djelova, prodajni naziv je "rakija od voća", koji može biti dopunjen nazivom upotrijebljenog voća, bobica ili zelenih djelova po opadajućem redoslijedu upotrijebljenih sirovina.

Rakija od voća može se označiti i kao "wasser" u kombinaciji sa nazivom voća.

Riječ "rakija" poslije koje stoji ime voća od kojeg je proizvedena, može se zamijeniti imenom voća samo u slučaju rakija dobijenih od sljedećih vrsta voća ili bobica: jabuka sorte zlatni delišes (*Malus domestica* var. 'Golden Delicious'), šljiva (*Prunus domestica* L.), plava šljiva (*Prunus domestica* L.), šljivovica (*Prunus domestica* L.), mirabel (žuta šljiva, *Prunus domestica* L. subsp. *syriaca* (Borkh.) Janch. ex Mansf.) i maginja (*Arbutus unedo* L.).

Naziv "Kirsch" koristi se samo za rakiju od trešanja koja je proizvedena isključivo od trešanja sorte *Prunus avium* (L).

Naziv "Obstler" koristi se za rakiju od voća proizvedenu od bobica voća (sa ili bez) različitih sorti jabuka i krušaka, a koje se proizvode destilacijom najmanje 85% klijuka.

Naziv Vijamovka (Williams) koristiti se samo za rakije od krušaka koja je proizvedena isključivo od krušaka sorte "Williams".

Ako se prilikom proizvodnje primjenjuje destilacija dvije ili više vrsta voća, bobica, povrća, jako alkoholno piće se stavlja u promet pod sljedećim nazivima:

- "rakija od voća" za jaka alkoholna pića proizvedena isključivo destilacijom voća, odnosno bobica;

- "rakija od povrća" za jaka alkoholna pića proizvedena isključivo destilacijom povrća i

- "rakija od voća i povrća" za jaka alkoholna pića proizvedena destilacijom kombinacije voća, bobica i povrća.

Rakija od voća u čijoj se proizvodnji primjenjuje redestilacija može nositi naziv "prepečena".

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina

Član 14

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo destilacijom vina od jabuke ili vina od kruške na manje od 86% vol. tako da destilat ima miris i ukus upotrijebljenog voća;

2) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;

3) koje sadrži maksimalnu količinu metanola od 1000 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od jabukovog ili kruškovog vina dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati ni u slučaju primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od jabukovog ili kruškovog vina koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 15 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Rakija od meda

Član 15

Rakija od meda je jako alkoholno piće:

- 1) proizvedeno isključivo fermentacijom i destilacijom mednog rastvora;
- 2) destilovano na manje od 86% vol. tako da destilat ima miris i ukus upotrijebljene sirovine.

Rakija od meda koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od meda dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od meda prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od meda prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od meda prilikom proizvodnje može se zaslađivati jedino medom, a ako se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l meda, izraženog kao invertni šećer.

Hefebrand ili rakija od taloga

Član 16

Hefebrand ili rakija od taloga je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom vinskog taloga, pivskog taloga ili taloga fermentisanog voća na manje od 86% vol. alkohola.

Hefebrand ili rakija od taloga koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 38% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje Hefebranda ili rakije od taloga dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Hefebrand ili rakija od taloga prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Hefebrand ili rakija od taloga prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Hefebrand ili rakija od taloga koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Naziv "Hefebrand" ili "rakija od taloga" može se dopuniti nazivom upotrijebljene sirovine.

Rakija od piva

Član 17

Rakija od piva je jako alkoholno piće dobijeno direktnom destilacijom pod normalnim pritiskom svježeg piva sa najvišom alkoholnom jačinom od 86% vol. alkohola, tako da organoleptička svojstva destilata potiču od upotrijebljene sirovine.

Rakija od piva koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 38% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje rakije od piva dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Rakija od piva prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od piva prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od piva koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke

Član 18

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo fermentacijom i destilacijom krtole jerusalimske artičoke (*Helianthus tuberosus* L.) sa najvišom alkoholnom jačinom od 86% vol. alkohola.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 38% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je prilikom proizvodnje Topinambura ili rakije od jerusalimske artičoke dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke prilikom stavljanja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Vodka

Član 19

Vodka je jako alkoholno piće proizvedeno iz etil alkohola poljoprivrednog porijekla dobijenog fermentacijom uz prisustvo kvasca od:

1) krompira i/ili žitarica, ili

2) drugih poljoprivrednih sirovina, destilovanih i/ili rektifikovanih tako da se organoleptička svojstva upotrijebljenih sirovina i nusproizvoda nastalih za vrijeme fermentacije selektivno smanjuju.

Nakon fermentacije iz stava 1 ovog člana, može se izvršiti dodatna destilacija i/ili obrada sa odgovarajućim pomoćnim sredstvima uključujući obradu aktivnim drvenim ugljem, kako bi se dobila posebna organoleptička svojstva.

Vrijednost metanola u vodki ne smije prelaziti 10 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Vodka koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Vodka se može prilikom proizvodnje aromatizovati samo dodavanjem prirodnih aromatičnih sastojaka prisutnih u destilatu,

dobijenom od fermentisanih poljoprivrednih sirovina.

U vodki mogu biti prisutna i druga organoleptička svojstva osim dominantne arome.

Vodka se prilikom proizvodnje ne smije bojiti.

Vodka prilikom stavljanja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 8 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja vodke koja nije proizvedena isključivo od krompira i/ili žitarica, potrebno je naznačiti "proizvedeno od", uz dodatak naziva jedne ili više sirovina upotrijebljenih u proizvodnji etil alkohola poljoprivrednog porijekla i mora biti u istom vidnom polju kao i riječ "vodka".

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijena maceracijom i destilacijom

Član 20

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijena maceracijom i destilacijom je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno maceracijom djelimično fermentisanog ili nefermentisanog voća ili bobica iz tačke 2 ovog stava, uz dodatak najviše 20 litara etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili jakog alkoholnog pića i/ili destilata dobijenog od istog voća bobica ili orašastog voća na 100 kg fermentisanog voća bobica ili orašastog voća nakon čega je obavezna destilacija na najviše od 86% vol. alkohola;

2) dobijeno iz sljedećih vrsta voća, bobica ili orašastog voća: aronija (*Aronia Medik. nom cons.*), crnoplodna aronija (*Aronia melanocarpa (Michx.) Elliott*), kesten (*Castanea sativa Mill.*), agrumi (*Citrus sp.*), Iješnik (*Corylus avellana L.*), crna mahunica (*Empetrum nigrum L.*), jagoda (*Fragaria sp.*), pasji trn (*Hippophae rhamnoides L.*), božikovina (*Ilex aquifolium i Ilex cassine L.*), drijen (*Cornus mas*), orah (*Juglans regia L.*), banana (*Musa sp.*), mirta (*Myrtus communis L.*), indijska smokva (*Opuntia ficus-indica (L.) Mill.*), marakuja (*Passiflora edulis Sims*), sremza (*Prunus padus L.*), trnjina (*Prunus spinosa L.*), crna ribizla (*Ribes nigrum L.*), bijela ribizla (*Ribes niveum Lindl.*), crvena ribizla (*Ribes rubrum L.*), ogrozd (*Ribes uva-crispa L. syn. Ribes grossularia*), šipurak (*Rosa canina L.*), arktička kupina (*Rubus arcticus L.*), močvarna jagoda (*Rubus chamaemorus L.*), kupina (*Rubus sect. Rubus*), malina (*Rubus idaeus L.*), bobice zove (*Sambucus nigra L.*), jarebika (*Sorbus aucuparia L.*), oskoruša (*Sorbus domestica L.*), brekinja (*Sorbus torminalis (L.) Crantz*), šljiva "ambarella" (*Spondias dulcis Parkinson*), šljiva "mombin" (*Spondias mombin L.*), sjevernoamerička borovnica (*Vaccinium corymbosum L.*), divlja brusnica (*Vacciniumoxycoccus L.*), borovnica (*Vaccinium myrtillus L.*), evropska brusnica (*Vaccinium vitis-idaea L.*).

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijena maceracijom i destilacijom koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijena maceracijom i destilacijom prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijena maceracijom i destilacijom prilikom proizvodnje ne smije se bojiti.

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća prilikom proizvodnje može da sadrži samo karamel za prilagođavanje boje.

Rakija od voća, bobica ili orašastog voća koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 18 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja rakije od voća, bobica ili orašastog voća dobijene maceracijom i destilacijom riječi "proizvedeno maceracijom i destilacijom" moraju biti iste vrste, veličine i boje slova i moraju biti u istom vidnom polju kao i riječi "rakija od voća bobica ili orašastog voća" i moraju se nalaziti na prednjoj strani etikete boce.

Geist

Član 21

Geist je jako alkoholno piće dobijeno maceracijom nefermentisanog voća i bobica iz člana 20 ovog zakona ili povrća, jezgrastog voća ili drugih biljnih materija poput trava ili ružinih latica ili pečurki u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla nakon čega se obavlja destilacija do 86% vol. alkoholne jačine.

Geist koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Geist prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Geist prilikom proizvodnje ne smije se bojiti.

Geist prilikom stavljanja u promet kao gotov proizvod ne smije da sadrži više od 10 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Lincura

Član 22

Lincura je jako alkoholno piće proizvedeno iz destilata lincure koji je dobijen fermentacijom korijena lincure sa ili bez dodatka etil alkohola poljoprivrednog porijekla.

Lincura koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Lincura prilikom proizvodnje ne smije se aromatizovati.

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom

Član 23

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili rakije od žitarica i/ili žitnog destilata sa bobicama kleke (*Juniperus communis L. i/ili Juniperus oxicedrus L.*).

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da imaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih klekom mogu se upotrebljavati i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati i/ili aromatično bilje ili djelovi aromatičnog bilja, pod uslovom da ostanu organoleptička svojstva kleke.

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom mogu se stavljati u promet pod nazivom "Wacholder" ili "genebra".

Gin

Član 24

Gin je jako alkoholno piće aromatizovano klekom dobijeno aromatizovanjem organoleptički odgovarajućeg etil alkohola poljoprivrednog porijekla sa bobicama kleke (*Juniperus communis* L.).

Gin koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji gina mogu se koristiti samo prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, pod uslovom da organoleptička svojstva kleke budu dominantna.

Prodajni naziv gina može se dopuniti izrazom "dry" (suvi), kada ne sadrži dodatne zaslađivače iznad 0,1 g proizvoda za zaslađivanje po litru gotovog proizvoda, izraženog kao invertni šećer.

Destilovani gin

Član 25

Destilovani gin je:

1) jako alkoholno piće aromatizovano klekom dobijeno isključivo destilacijom etil alkohola poljoprivrednog porijekla odgovarajućeg kvaliteta sa početnim sadržajem alkohola najmanje 96% vol. uz prisustvo bobica kleke (*Juniperus communis* L.) i drugog prirodnog bilja, pod uslovom da preovladava ukus kleke;

2) mješavina proizvoda nastalih destilacijom iz tačke 1 ovog stava i etil alkohola poljoprivrednog porijekla istog sastava, čistoće i alkoholne jačine.

Destilovani gin može se aromatizovati i drugim aromatičnim supstancama i/ili aromatičnim preparatima, pod uslovom da su organoleptička svojstva kleke dominantna.

Destilovani gin koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Gin dobijen jednostavnim dodavanjem ekstrakata ili aroma u etil alkohol poljoprivrednog porijekla ne smije nositi naziv "destilovani gin".

Prodajni naziv destilovanog gina može se dopuniti izrazom "dry" (suvi) kada ne sadrži dodatne zaslađivače iznad 0,1 grama šećera po litru gotovog proizvoda.

London gin

Član 26

London gin je vrsta destilovanog gina:

1) koji se dobija isključivo iz etil alkohola poljoprivrednog porijekla sa maksimalnim sadržajem metanola od 5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola, koji je aromatizovan isključivo od destilacije etil alkohola poljoprivrednog porijekla uz prisustvo svih upotrijebljenih prirodnih biljnih materija;

2) kod kojeg nastali destilat ima najmanje 70% vol. alkohola;

3) sa maksimalnom količinom metanola do 5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola, kada se dodaje bilo koji drugi alkohol poljoprivrednog porijekla;

4) koji ne sadrži zaslađivače u količini većoj od 0,1 grama šećera po litru gotovog proizvoda, izražen kao invertni šećer;

5) koji ne sadrži boje; i

6) koji ne sadrži bilo kakve druge sastojke, osim vode.

London gin koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Naziv London gin može se dopuniti izrazom "dry" (suvi).

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom ili Kümmel

Član 27

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom ili Kümmel su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla kimom (*Carum carvi* L.).

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom ili Kümmel koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod moraju da imaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih kimom ili Kümmel mogu se upotrijebiti i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, pod uslovom da organoleptička svojstva kima budu dominantna.

Akvavit ili aquavit

Član 28

Akvavit ili aquavit je jako alkoholno piće aromatizovano kimom (*Carum carvi* L.) i/ili jako alkoholno piće aromatizovano sjemenom mirođije (*Anethum graveolens* L.) ili destilatom bilja ili začina.

Akvavit ili aquavit koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji akvavita ili aquavita mogu se koristiti i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, pod uslovom da ukus proizilazi prvenstveno iz destilata sjemenki kima i/ili mirođije, pri čemu je zabranjena upotreba eteričnih ulja.

U akvavit ili aquavit gorke materije ne smiju preovladavati u ukusu, a sadržaj suvog ekstrakta ne može biti veći od 1,5 grama na 100 mililitara.

Jaka alkoholna pića aromatizovana anisom

Član 29

Jaka alkoholna pića aromatizovana anisom su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla prirodnim ekstraktima zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.), anisa (*Pimpinella anisum* L.), komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.) ili drugog bilja koje sadrži slične glavne aromatične sastojke, korišćenjem jednog ili kombinacijom sljedećih postupaka:

- 1) maceracijom i/ili destilacijom;
- 2) destilacijom alkohola uz prisutnost sjemenki ili drugih dijelova biljaka (zvjezdasti anis (*Illicium verum* Hook f.), anis (*Pimpinella anisum* L), komorač (*Foeniculum vulgare* Mill.));
- 3) dodavanjem prirodnih destilovanih ekstrakata biljaka sa aromom anisa.

Jaka alkoholna pića aromatizovana anisom koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod moraju da imaju najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih anisom koriste se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih anisom mogu se koristiti i drugi prirodni biljni ekstrakti ili aromatične sjemenke, pod uslovom da organoleptička svojstva anisa budu dominantna.

Pastis

Član 30

Pastis je jako alkoholno piće aromatizovano anisom koje sadrži prirodne ekstrakte korijena sladića (*Glycyrrhiza* sp.) u kome je prisutna boja "čakoni" i glicerinska kiselina, čija količina mora da iznosi od 0,05 do 0,5 grama po litru.

Pastis koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 40% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji pastisa mogu se koristiti samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Pastis može da sadrži manje od 100 grama šećera po litru, izražen kao invertni šećer i ima sadržaj anetola od 1,5 do 2 grama po litru.

Pastis de Marseille

Član 31

Pastis de Marseille je pastis koji sadrži anetol u količini od 2 grama po litru.

Pastis de Marseille koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 45% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji Pastis de Marseille mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Anis ili janeževac

Član 32

Anis ili janeževac je jako alkoholno piće aromatizovano anisom čija karakteristična aroma potiče isključivo od anisa (*Pimpinella anisum* L.) i/ili zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.) i/ili komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.).

Anis ili janeževac koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji anisa ili janeževca mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Destilovani anis

Član 33

Destilovani anis je anis koji sadrži alkohol destilovan uz prisutnost sjemenki anisa (*Pimpinella anisum* L) i/ili zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.) i/ili komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.).

U proizvodnji destilovanog anisa pored anisa i/ili zvjezdastog anisa i/ili komorača može se koristiti mastica (tršlja) (*Pistacia lentiscus* L. Anacardiaceae) i drugo aromatično sjemenje, biljke ili voće, pod uslovom da taj alkohol predstavlja najmanje 20% alkoholne jačine i destilovanog anisa.

Destilovani anis koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji destilovanog anisa mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Gorka jaka alkoholna pića ili bitter

Član 34

Gorka jaka alkoholna pića ili bitter su jaka alkoholna pića gorkog ukusa koja se dobijaju aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla sa prirodnim i/ili prirodno identičnim aromatičnim materijama i/ili aromatičnim preparatima.

Gorka jaka alkoholna pića ili bitter koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod mora da imaju najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Gorka jaka alkoholna pića ili bitter mogu se označavati kao "amer" ili "bitter" sa ili bez drugih izraza.

Aromatizovana vodka

Član 35

Aromatizovana vodka je vodka koja ima dominantnu aromu različitu od upotrijebljenih sirovina.

Aromatizovana vodka koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Aromatizovana vodka može da se zasladije, kupažira, aromatizuje, ostavi da sazrijeva ili boji.

Ako se aromatizovana vodka zasladije, gotov proizvod ne smije da sadrži više od 100 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer.

Aromatizovana vodka može da nosi naziv bilo koje preovlađujuće arome sa riječju "vodka".

Jaka alkoholna pića aromatizovana divljom šljivom (trnjinom) ili pacharán

Član 36

Jaka alkoholna pića aromatizovana divljom šljivom (trnjinom) ili pacharán su jaka alkoholna pića sa preovlađujućim ukusom trnjine proizvedeno maceracijom divlje šljive (trnjine) (*Prunus spinosa*) u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla uz dodatak prirodnih ekstrakata anisa ili destilata anisa ili oboje.

Najniža alkoholna jačina jakog alkoholnog pića aromatizovanog divljom šljivom (trnjinom) ili pića pacharán iznosi 25% vol.

Za proizvodnju jakog alkoholnog pića aromatizovanog divljom šljivom (trnjinom) ili pića pacharán koristi se količina od najmanje 125 grama ploda divlje šljive (trnjine) po litru gotovog proizvoda.

Jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom (trnjinom) ili pacharán ima sadržaj proizvoda za zaslađivanje, izraženog kao invertni šećer, između 80 i 250 g/l gotovog proizvoda.

Jakom alkoholnom piću aromatizovanom divljom šljivom (trnjinom) ili piću pacharán organoleptička svojstva daju isključivo upotrijebljeni plodovi i anis.

Izraz "pacharán" može da se koristi kao prodajni naziv samo ako je proizvod proizveden u Španiji.

Ako proizvod nije proizveden u Španiji izraz "pacharán" može da se koristi samo kao dopuna prodajnom nazivu "jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom (trnjinom)" pod uslovom da ga prate riječi: "proizvedeno u" nakon čega slijedi naziv države u kojoj je proizveden.

Liker

Član 37

Liker je jako alkoholno piće koje:

1) sadrži najmanju količinu šećera izraženu kao invertni šećer:

a) 70 grama po litru za liker od trešanja/višanja kod kojeg etil alkohol potiče isključivo od rakije od trešanja/višanja;

b) 80 grama po litru za liker od lincure ili sličnog bilja kao jedinom aromatičnom materijom;

c) 100 grama po litru za sve druge likere;

2) je proizvedeno upotrebom etil alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla ili jednog ili više jakih alkoholnih pića ili njihovom kombinacijom, koje je zaslađeno i sa dodatkom jedne ili više aroma, proizvoda poljoprivrednog porijekla ili prehrambenih proizvoda.

Liker koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera dozvoljeno je aromatizovanje prirodnim aromatičnim materijama i preparatima i prirodno identičnim aromatičnim materijama i preparatima.

Prirodno identične aromatične materije i preparati ne smiju se koristiti u pripremi sljedećih likera:

1) voćnih likera od: ananasa (*Ananas*), agruma (*Citrus* L.), pasjeg trna (*Hippophae rhamnoides* L.), murve (*Morus alba*, *Morus rubra*), višnje (*Prunus cerasus*), trešnje (*Prunus avium*), crne ribizle (*Ribes nigrum* L.), arktičke kupine (*Rubus arcticus* L.), močvarne jagode (*Rubus chamaemorus* L.), maline (*Rubus idaeus* L.), divlje brusnice (*Vaccinium oxycoccos* L.), borovnice (*Vaccinium myrtillus* L.), evropske brusnice (*Vaccinium vitis-idaea* L.);

2) biljnih likera od: genepija (*Artemisia genepi*), lincure (*Gentiana* L.), mente (*Mentha* L.), anisa (*Pimpinella anisum* L.).

Liker dobijen maceracijom trešanja odnosno višanja u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla stavlja se u promet pod nazivom "guignolet".

Liker čiji alkohol potiče isključivo od ruma stavlja se u promet pod nazivom "punch au rhum" kod opisivanja, prezentovanja i označavanja likera, za čiju se proizvodnju koristi etil alkohol poljoprivrednog porijekla ili destilat poljoprivrednog porijekla, zbog uobičajene metode proizvodnje koriste se sljedeće riječi:

- prune brandy (brandy od šljive);
- orange brandy (brandy od narandže);
- apricot brandy (brandy od kajsije);
- cherry brandy (brandy od trešnje);
- solbaerrom ili rum od crne ribizle (blackcurrant rum).

Kod označavanja i prezentovanja likera iz stava 6 ovog člana, kombinacija izraza navedenog u nazivu likera mora se naznačiti na etiketi u istom redu slovima iste vrste i boje, a riječ "liker" mora se nalaziti u istom vidnom polju.

Ako liker ne potiče od jakog alkoholnog pića, porijeklo alkohola se mora označiti na etiketi u istom vidnom polju, uz kombinaciju izraza navedenog u nazivu likera i riječi "proizvedeno od" ili "proizvedeno upotrebom".

Krem liker

Član 38

Krem liker su jaka alkoholna pića koja sadrže najmanje 250 grama šećera po litru, izraženog kao invertni šećer, osim likera od mliječnih proizvoda.

Krem liker koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Krem liker može se aromatizovati prirodnim aromatičnim materijama i preparatima.

Prilikom stavljanja u promet likera od crne ribizle, za čiju proizvodnju se koristi sredstvo za zaslađivanje od 400 grama po litru, izražen kao invertni šećer, koristi se naziv "creme de cassis".

Sloe gin

Član 39

Sloe gin je liker proizveden maceracijom divlje šljive (trnjine, gloginje) (*Prunus spinosa*) u ginu sa mogućim dodatkom soka divlje šljive.

Sloe gin koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 25% vol. alkoholne jačine.

Sloe gin može se aromatizovati prirodnim aromatičnim materijama i preparatima.

Prodajni naziv pod kojim se Sloe gin stavlja u promet može se dopuniti izrazom "liker".

Sambuca

Član 40

Sambuca je bezbojni liker aromatizovan anisom:

- 1) koji sadrži destilate anisa (*Pimpinella anisum* L.), zvjezdastog anisa (*Illicium verum* L.) ili drugih aromatičnih biljaka;
- 2) koji ima minimalni sadržaj šećera od 350 grama po litru, izraženog kao invertni šećer;
- 3) sa sadržajem prirodnog anetola od 1 do 2 grama po litru.

Sambuca koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 38% vol. alkoholne jačine.

Sambuca se može aromatizovati prirodnim aromatičnim materijama i preparatima.

Sambuca koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ne smije da se boji.

Prodajni naziv pod kojim se Sambuca stavlja u promet može se dopuniti izrazom "liker".

Maraschino, marrasquino ili maraskino

Član 41

Maraschino, marrasquino ili maraskino je bezbojni liker čija aroma uglavnom potiče od destilata višnje maraske ili od proizvoda dobijenih maceracijom višanja ili djelova višanja u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla sa minimalnim sadržajem šećera od 250 grama po litru, izraženog kao invertni šećer.

Maraschina, marrasquina ili maraskina koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 24% vol. alkoholne jačine.

Maraschino, marrasquino ili maraskino može se aromatizovati prirodnim aromatičnim materijama i preparatima.

Maraschino, marrasquino ili maraskino ne smije da se boji.

Prodajni naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom "liker".

Nocino ili orahovac

Član 42

Nocino ili orahovac je liker čija aroma potiče uglavnom od maceracije i/ili destilacije cijelih zelenih oraha (*Juglans regia* L.), sa minimalnim sadržajem šećera od 100 grama po litru, izraženog kao invertni šećer.

Nocino ili orahovac koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

Nocino ili orahovac se može aromatizovati prirodnim aromatičnim materijama i preparatima.

Naziv pod kojim se Nocino ili orahovac stavlja u promet može se dopuniti izrazom "liker".

Liker od jaja ili advocaat, avocat ili advokat

Član 43

Liker od jaja ili advocaat, avocat ili advokat je jako alkoholno piće, aromatizovano ili ne aromatizovano, dobijeno od etil alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata i/ili jakog alkoholnog pića, čiji su sastojci žumance, bjelance i šećer ili med.

Liker od jaja ili advocaat, avocat ili advokat mora da sadrži najmanje 150 grama po litru šećera ili meda, izraženog kao invertni šećer.

Liker od jaja ili advocaat ili avocat ili advokat mora da sadrži najmanje 140 grama čistih žumanaca u litru.

Liker od jaja ili advocaat, avocat ili advokat koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 14% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera od jaja ili advocaat, avocat ili advokat mogu da se koriste samo prirodne ili prirodno identične aromatične

materije i preparati.

Liker sa jajima

Član 44

Liker sa jajima je jako alkoholno piće dobijeno od etil alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata i/ili jakog alkoholnog pića, čiji su karakteristični sastojci žumance, bjelance i šećer ili med, koje može biti aromatizovano.

Liker sa jajima mora da sadrži najmanje 150 grama šećera ili meda po litru, izražen kao invertni šećer.

Liker sa jajima mora da sadrži najmanje 70 grama čistih žumanaca jajeta.

Liker sa jajima koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera sa jajima mogu se koristiti samo aromatični prehrambeni proizvodi, prirodne aromatične supstance i aromatični preparati.

Mistrà

Član 45

Mistrà je bezbojno jako alkoholno piće aromatizovano anisovim sjemenom ili prirodnim anetolom koje:

- 1) sadrži od 1 do 2 grama anetola po litru;
- 2) može da sadrži destilat aromatičnog bilja;
- 3) ne sadrži dodate šećere.

Mistrà koja se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima od 40% vol. do 47% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji mistre mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i preparati.

Mistrà se prilikom proizvodnje ne smije bojiti.

Väkevå glögi ili Spritglögg

Član 46

Väkevå glögi ili Spritglögg je jako alkoholno piće dobijeno aromatizovanjem vina ili proizvoda od vina i etil alkohola poljoprivrednog porijekla sa prirodnom ili prirodno identičnom aromom karanfilca i/ili cimeta, korišćenjem maceracije i/ili destilacije, redestilacije alkohola ili kombinacijom tih postupaka.

Väkevå glögi ili Spritglögg koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakog alkoholnog pića Väkevå glögi ili Spritglögg mogu da se koriste i drugi prirodni ili prirodno identični biljni ekstrakti ili arome, pod uslovom da aroma karanfilca ili cimeta bude dominantna.

Sadržaj vina ili proizvoda od vina u jakom alkoholnom piću Väkevå glögi ili Spritglögg ne smije da prelazi 50%.

Berenburg ili Beerenburg

Član 47

Berenburg ili Beerenburg je jako alkoholno piće:

- 1) proizvedeno uz korišćenje etil alkohola poljoprivrednog porijekla;
- 2) sa maceracijom plodova voća ili bilja ili njihovih djelova;
- 3) koje sadrži kao posebnu aromu destilat korijena lincure (*Gentiana lutea* L.), bobica kleke (*Juniperus communis* L.) i lišće kvora (*Laurus nobilis* L.);
- 4) kod kojeg boja gotovog proizvoda varira od svijetlo do tamno braon;
- 5) koje se može zaslađivati do maksimalno 20 grama šećera po litru, izraženo kao invertni šećer.

Berenburg ili Beerenburg koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakog alkoholnog pića Berenburg ili Beerenburg mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i preparati.

Nektar od meda

Član 48

Nektar od meda je jako alkoholno piće dobijeno aromatizovanjem mješavine fermentisanog mednog rastvora i mednog destilata, odnosno etil-alkohola poljoprivrednog porijekla, koje sadrži najmanje 30% vol. fermentisanog mednog rastvora.

Nektar od meda koji se stavlja u promet kao gotov proizvod mora da ima najmanje 22% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji nektara od meda mogu da se koriste samo prirodne aromatične materije i preparati, pod uslovom da aroma meda bude dominantna.

Nektar od meda može se zaslađiti samo medom.

III. PROIZVODNJA JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Objekti i sirovine za proizvodnju jakih alkoholnih pića

Član 49

Jaka alkoholna pića proizvode se u objektima koji ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.

Jaka alkoholna pića mogu se proizvoditi od voća, destilata i drugih sirovina poljoprivrednog porijekla iz sopstvene proizvodnje, iz otkupa od proizvođača upisanih u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom kojim je uređena poljoprivreda i ruralni razvoj i od uvezenog voća, destilata i drugih sirovina poljoprivrednog porijekla.

Korišćenje etil alkohola i destilata u proizvodnji jakih alkoholnih pića

Član 50

Etil alkohol i destilat koji se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića moraju biti poljoprivrednog porijekla.

Etil alkohol koji se koristi u proizvodnji jakih alkoholnih pića i njihovih sastojaka, za razrjeđivanje ili otapanje boja, aroma ili drugih aditiva mora biti poljoprivrednog porijekla.

Jakim alkoholnim pićima prilikom proizvodnje ne smije se dodavati etil alkohol sintetičkog porijekla.

Etil-alkohol poljoprivrednog porijekla

Član 51

Etil alkohol poljoprivrednog porijekla je etil alkohol kod koga:

- 1) se ne smije osjetiti miris i ukus drugačiji od onoga koji potiče od upotrijebljenih sirovina;
- 2) je minimalna alkoholna jačina 96,0% vol;
- 3) je maksimalni udio ostataka:
  - ukupna kisjelost (izražena kao sirćetna kiselina): 1,5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - estri (izraženi kao etil acetat): 1,3 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - aldehidi (izraženi kao acetaldehid): 0,5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - viši alkoholi (izraženi kao 2-metilpropan-1-ol): 0,5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - metanol: 30 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - suvi ekstrakt: 1,5 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola;
  - isparjive baze koje sadrže azot: 0,1 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Etil alkohol poljoprivrednog porijekla ne smije da sadrži furfural.

Zaslađivanje

Član 52

Prilikom proizvodnje jakih alkoholnih pića mogu se koristiti zaslađivači: polubijeli šećer, bijeli šećer, ekstra bijeli šećer, dekstroza, fruktoza, glukozni sirup, šećerni rastvor, invertni šećerni rastvor, invertni šećerni sirup, rektifikovana koncentrovana šira, koncentrovana i svježa šira od grožđa, karamelizovani šećer koji je isključivo dobijen kontrolisanim zagrijavanjem saharoze bez dodatka baza, mineralne kiseline ili drugi hemijski dodaci, med, sirup rogača, druge prirodne ugljenohidratne materije koje imaju isto dejstvo kao proizvodi za zaslađivanje u proizvodnji jakih alkoholnih pića.

Proizvodnja drugih jakih alkoholnih pića

Član 53

Jaka alkoholna pića koja ne spadaju u kategorije iz čl. 5 do 48 ovog zakona (u daljem tekstu: druga jaka alkoholna pića) mogu:

- 1) se proizvoditi od poljoprivrednih sirovina, odnosno od prehrambenih proizvoda namijenjenih za ljudsku potrošnju;
- 2) sadržati dodati etil alkohol poljoprivrednog porijekla i/ili destilat poljoprivrednog porijekla jakom alkoholnom piću;
- 3) sadržati jednu ili više propisanih aroma;
- 4) sadržati propisane boje;
- 5) se zaslađivati kako bi odgovarali posebnim karakteristikama proizvoda.

Kvalitet jakih alkoholnih pića

Član 54

Za kvalitet jakih alkoholnih pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.

Ako je jako alkoholno piće proizveo jedan proizvođač, a punio drugi proizvođač, za kvalitet alkoholnog pića u prometu odgovoran je proizvođač koji je izvršio punjenje.

Kontroli kvaliteta podliježu sve količine gotovog proizvoda koje se nalaze u proizvodnom pogonu, magacinu, transportu i prometu.

IV. OPISIVANJE, PREZENTOVANJE I OZNAČAVANJE JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Nazivi jakih alkoholnih pića

Član 55

Jaka alkoholna pića koja se stavljaju u promet prilikom opisivanja, prezentovanja i označavanja, mora da ispunjavaju uslove

propisane zakonima kojima se uređuje bezbjednost hrane i zaštita potrošača.

Prodajni nazivi jakih alkoholnih pića navode se na etiketi jakog alkoholnog pića, mora da budu jasni i čitljivi i ne mogu se mijenjati.

Jaka alkoholna pića koja ispunjavaju uslove iz čl. 5 do 48 ovoga zakona mora da nose naziv te kategorije kao svoj prodajni naziv.

Za jaka alkoholna pića koja ne ispunjavaju uslove kategorija jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona, koristi se prodajni naziv "jako alkoholno piće".

Jaka alkoholna pića koja ispunjavaju uslove više od jedne kategorije iz čl. 5 do 48 ovog zakona, mogu da se stavljaju na tržište pod jednim ili više prodajnih naziva predviđenih za te kategorije.

Izuzetno od st. 1 do 5 ovog člana, prodajni naziv jakog alkoholnog pića može se:

- 1) dopuniti ili zamijeniti geografskom oznakom koja se može dopuniti i izrazom utvrđenim specifikacijom proizvoda, pod uslovom da ne dovodi potrošača u zabludu;
- 2) zamijeniti složenicom koja sadrži izraz "liker" ili "krem" pod uslovom da gotov proizvod ispunjava uslove kategorije iz člana 37 ovog zakona;
- 3) dopuniti složenicom u skladu sa čl. 56 i 57 ovog zakona;
- 4) dopuniti izrazom "kupaža", "kupažiranje" ili "kupažirano", ako je jako alkoholno piće bilo podvrgnuto kupažiranju;
- 5) dopuniti izrazom "mješavina", "miješano" ili "miješano jako alkoholno piće", pod uslovom da je to jako alkoholno piće bilo miješano;
- 6) dopuniti izrazom "suvi" ili "dry", osim u slučaju jakih alkoholnih pića koja ispunjavaju uslove kategorije iz člana 6 ovog zakona i da to jako alkoholno piće nije zaslađeno.

Upotreba složenica u nazivu jakih alkoholnih pića

Član 56

Prilikom opisivanja, prezentovanja i označavanja jakog alkoholnog pića upotreba prodajnog naziva utvrđenog u kategorijama jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona ili geografske oznake jakih alkoholnih pića dozvoljena je u složenici pod uslovom da:

1) alkohol koji se koristi u proizvodnji alkoholnog pića potiče isključivo od jakog alkoholnog pića navedenog u složenici, osim za alkohol koji može biti prisutan u aromama, bojama ili drugim odobrenim sastojcima koji se koriste u proizvodnji tog alkoholnog pića; i

2) jako alkoholno piće nije razrijeđeno samo dodavanjem vode, tako da je njegova alkoholna jačina ispod minimalne jačine utvrđene u odgovarajućoj kategoriji jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona.

Izrazi "alkohol", "piće", "jako alkoholno piće" i "voda" ne smiju biti dio složenice kojom se opisuje jako alkoholno piće.

Složenice kojima se opisuje jako alkoholno piće prikazuju se jednakim slovima istog tipa, veličine i boje, kao i kategorija jakog alkoholnog pića i ne smiju biti prekinute tekstualnim ili slikovnim elementima koji nijesu njihov sastavni dio.

Način opisivanja, prezentovanja i označavanja jakih alkoholnih pića

Član 57

Opisivanje, prezentovanje ili označavanje jakih alkoholnih pića može da upućuje na sirovine koje se koriste za proizvodnju alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla koji se koriste u proizvodnji tog jakog alkoholnog pića, samo kada su etil alkohol ili destilati dobijeni isključivo od tih sirovina.

Sve vrste etil alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla navode se opadajućim redoslijedom prema volumnoj količini čistog alkohola.

Nazivi biljnih sirovina mogu da se koriste prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja drugih jakih alkoholnih pića pod uslovom da se potrošač ne dovodi u zabludu.

Nazivi biljnih sirovina mogu se koristiti prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja drugih jakih alkoholnih pića pod uslovom da se potrošač ne dovodi u zabludu.

Period sazrijevanja ili starenja može da se navode prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja jakog alkoholnog pića samo kada upućuje na najmlađu alkoholnu komponentu tog jakog alkoholnog pića i da su svi postupci starenja jakog alkoholnog pića pod nadzorom.

Ako se prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja navodi mjesto porijekla jakog alkoholnog pića koje nije geografska oznaka ili žig, odnosi se na mjesto ili region u kojem se odvijala faza proizvodnog postupka u kojoj je gotovo jako alkoholno piće dobilo svoje svojstvo i bitne konačne karakteristike.

Za jaka alkoholna pića ne zahtjeva se navođenje države porijekla ili mjesta porijekla glavnog sastojka.

Nazivi jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona i geografske oznake koje su registrovane u skladu sa ovim zakonom ne smiju se prevoditi.

Izuzetno od stava 8 ovog člana, jaka alkoholna pića koja su proizvedena u Crnoj Gori i namijenjena izvozu, nazive iz čl. 5 do 48 ovog zakona i geografske oznake mogu da prate prevodi, transkripcije i transliteracije, pod uslovom da ti nazivi i geografske oznake na izvornom jeziku nijesu skriveni.

Blži način opisivanja, prezentovanja i označavanja i procedure nadzora perioda sazrijevanja ili starenja jakog alkoholnog pića propisuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Način opisivanja, prezentovanja i označavanja mješavina i kupaža

Član 58

Za mješavine ili kupaže, prodajni nazivi utvrđeni u kategorijama jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona ili geografskih

oznaka jakih alkoholnih pića mogu da se navode samo na listi alkoholnih sastojaka koji se prikazuju u istom vidnom polju kao i prodajni naziv tog jakog alkoholnog pića.

Lista alkoholnih sastojaka i dozvoljeni prateći izrazi prikazuju se u istom vidnom polju kao i prodajni naziv jakog alkoholnog pića, jednakim slovima istog tipa i boje i veličine slova koja nije veća od polovine-veličine slova koja se koristi za prodajni naziv.

Udio svakog alkoholnog sastojka sa liste alkoholnih sastojaka mora da se izrazi najmanje jednom kao procenat, opadajućim redoslijedom u odnosu na upotrijebljene količine i mora da bude jednak volumnom procentu čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola mješavine, osim za kupaže proizvedene od jakih alkoholnih pića koja pripadaju istoj geografskoj oznaci ili kupaže kod kojih nijedno od jakih alkoholnih pića ne pripada geografskoj oznaci.

U slučaju kupaže za jako alkoholno piće navodi se prodajni naziv predviđen u odgovarajućoj kategoriji jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona.

U slučaju kupaža nastalih spajanjem jakih alkoholnih pića koja pripadaju različitim oznakama geografskog porijekla ili spajanjem jakih alkoholnih pića koja pripadaju oznakama geografskog porijekla i jakih alkoholnih pića koja ne pripadaju nijednoj oznaci geografskog porijekla:

1) pri opisivanju, prezentiranju ili označavanju kupaže mogu se koristiti prodajni nazivi utvrđeni u kategorijama jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona ili oznake geografskog porijekla koje odgovaraju jakim alkoholnim pićima koja su kupažirana pod uslovima da se ti prodajni nazivi nalaze:

- isključivo na popisu svih alkoholnih sastojaka sadržanih u kupaži koji se navode jednakim slovima u istom fontu, boji i veličini fonta koja je najmanje upola manja od veličine fonta koja se upotrebljava za prodajni naziv; i

- barem jedanput u istom vidnom polju kao i prodajni naziv kupaže;

2) uz popis alkoholnih sastojaka navodi se barem jedan od izraza: "kupaža", "kupažiranje" ili "kupažirano";

3) udio svakog alkoholnog sastojka sa popisa alkoholnih sastojaka barem jedanput se izražava kao procenat, silaznim redoslijedom prema upotrijebljenim količinama, a taj odnos mora da bude jednak volumnom procentu čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u kupaži.

Ako je mješavina usaglašena sa zahtjevima jedne od kategorija jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona, ta mješavina nosi prodajni naziv predviđen za odgovarajuću kategoriju.

Pri opisivanju, prezentiranju ili označavanju mješavine mogu se prikazati prodajni nazivi iz čl. 5 do 48 ovog zakona ili geografske oznake koje odgovaraju jakim alkoholnim pićima koja su miješana, pod uslovom da se ti prodajni nazivi prikazuju:

1) isključivo na listi svih alkoholnih sastojaka koje sadrži mješavina koji se prikazuju jednakim slovima istog tipa i boje i čija veličina slova nije veća od polovine veličine slova koja se koristi za prodajni naziv; i

2) najmanje jednom u istom vidnom polju kao i prodajni naziv mješavine.

V. OCJENJIVANJE KVALITETA I REGISTAR PROIZVOĐAČA JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Proizvođač jakih alkoholnih pića

Član 59

Proizvodnjom jakih alkoholnih pića radi stavljanja u promet može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač) koji:

- ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori;

- je registrovan za obavljanje proizvodnje jakih alkoholnih pića u Centralnom registru privrednih subjekata;

- je upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

Proizvođač koji proizvodi do 1500 litara čistog alkohola na godišnjem nivou, radi stavljanja u promet, smatra se malim proizvođačem.

Proizvodnjom jakih alkoholnih pića, radi stavljanja u promet može da se bavi i fizičko lice ako:

- proizvodi do 1500 litara čistog alkohola iz sopstvene proizvodnje na godišnjem nivou i

- je upisano u Registar proizvođača.

Ocjena kvaliteta

Član 60

Jako alkoholno piće prije stavljanja u promet podliježe ocjeni kvaliteta u skladu sa ovim zakonom.

Ocjena kvaliteta jakog alkoholnog pića obuhvata fizičko-hemijsku analizu i organoleptičku ocjenu.

Nakon sprovedene ocjene iz stava 2 ovog člana sačinjava se izvještaj o ocjeni kvaliteta jakog alkoholnog pića.

Na osnovu izvještaja o ocjeni kvaliteta jakog alkoholnog pića Ministarstvo izdaje rješenje kojim dozvoljava ili zabranjuje stavljanje jakog alkoholnog pića u promet, u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja o izvršenoj ocjeni kvaliteta jakog alkoholnog pića.

Troškovi ocjene kvaliteta jakog alkoholnog pića padaju na teret proizvođača jakog alkoholnog pića.

Zabrana promjena na jakom alkoholnom piću

Član 61

Na jakom alkoholnom piću za koje je izdato rješenje kojim se dozvoljava stavljanje u promet (u daljem tekstu: dozvola za stavljanje u promet) ne smiju se vršiti promjene.

Ako se vrše promjene na jakom alkoholnom piću nakon izdavanja dozvole za stavljanje u promet, alkoholno piće mora biti podvrgnuto ponovnoj ocjeni kvaliteta.

Dozvola za stavljanje u promet jakog alkoholnog pića važi do isteka zaliha gotovog proizvoda jakog alkoholnog pića za koje je

izdata.

Fizičko-hemijska analiza jakih alkoholnih pića

Član 62

Fizičko-hemijsku analizu svojstava jakih alkoholnih pića vrši laboratorija koja ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, stručnog kadra, metoda uzimanja uzoraka i metoda za fizičko-hemijsku analizu, koju ovlasti Ministarstvo (u daljem tekstu: ovlašćena laboratorija).

Ovlašćena laboratorija dostavlja izvještaj o fizičko-hemijskoj analizi jakog alkoholnog pića Ministarstvu u roku od 15 dana od dana uzimanja uzoraka.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana, pored propisanih parametara kvaliteta za određenu kategoriju jakog alkoholnog pića, sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) kategoriju jakog alkoholnog pića;
- 3) količinu jakog alkoholnog pića koja je namijenjena za stavljanje u promet.

Analiza iz stava 1 ovog člana vrši se na zahtjev registrovanog proizvođača.

Za analizu iz stava 1 ovog člana registrovani proizvođač plaća naknadu.

Naknada iz stava 5 ovog člana prihod je ovlašćene laboratorije.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana i bliži sadržaj izvještaja o fizičko-hemijskoj analizi jakog alkoholnog pića propisuje Ministarstvo.

Organoleptička ocjena jakog alkoholnog pića

Član 63

Organoleptičku ocjenu jakog alkoholnog pića vrši komisija za organoleptičku ocjenu jakih alkoholnih pića koju obrazuje Ministarstvo, na osnovu uzetih uzoraka.

Komisija za organoleptičku ocjenu jakog alkoholnog pića sastavljena je od ovlašćenih degustatora koji su prošli obuku i imaju sertifikat za degustaciju jakih alkoholnih pića.

Listu degustatora utvrđuje Ministarstvo.

Lista iz stava 3 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Ocjena iz stava 1 ovog člana vrši se na zahtjev registrovanog proizvođača.

Za organoleptičku ocjenu jakih alkoholnih pića registrovani proizvođač plaća naknadu.

Način uzimanja uzoraka, organoleptičko ocjenjivanje jakih alkoholnih pića i visinu naknade za organoleptičku ocjenu propisuje Ministarstvo.

Registar proizvođača

Član 64

Upis u Registar proizvođača vrši Ministarstvo na osnovu zahtjeva proizvođača.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) voćnjaku, odnosno vinogradu (površina u ha, katastarska opština, broj katastarske parcele, broj voćki, odnosno čokota po sortama);
- 3) sirovini (iz sopstvene proizvodnje, otkupa ili uvoza);
- 4) broj rješenja o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava;
- 5) kategoriji jakog alkoholnog pića;
- 6) prinosu voća, odnosno grožđa u prethodnoj godini i zalihama jakog alkoholnog pića.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se dokaz o svojini, odnosno ugovor o zakupu voćnjaka, odnosno vinograda sa naznakom katastarske opštine i katastarskim brojem parcele i površinom voćnjaka, odnosno vinograda.

Provjeru podataka i dokumentacije iz st. 2 i 3 ovog člana vrši Ministarstvo.

Ministarstvo donosi rješenje o upisu ili odbijanju zahtjeva za upis u Registar proizvođača.

Način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, bliži sadržaj dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev i način vođenja registra proizvođača propisuje Ministarstvo.

Brisanje iz Registra proizvođača

Član 65

Proizvođač se briše iz Registra proizvođača:

- 1) na lični zahtjev;
- 2) na osnovu rješenja inspektora o zabrani obavljanja djelatnosti zbog neispunjavanja propisanih uslova za obavljanje djelatnosti.

Brisanje iz Registra proizvođača vrši Ministarstvo rješenjem.

Godišnji izvještaj

Član 66

Godišnji izvještaj o proizvodnji, prometu i zalihama jakih alkoholnih pića proizvođač je dužan da dostavi Ministarstvu najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

Sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VI. EVIDENCIJA

Vođenje evidencije

Član 67

Proizvođač je dužan da vodi evidenciju o proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića.

Evidencija se čuva najmanje tri godine.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na privredna društva i preduzetnike koji se bave prodajom jakih alkoholnih pića na malo (maloprodajni objekti, supermarketi) i ugostiteljski objekti.

Privredna društva i preduzetnici iz stava 3 ovog člana prilikom prodaje jakih alkoholnih pića mora da imaju dokument o porijeklu jakih alkoholnih pića.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obilježavanje posuda

Član 68

Proizvođač je dužan da obilježi svaku posudu sa sirovinom i jakim alkoholnim pićem u objektu za proizvodnju i skladištenje.

Proizvođač je dužan da posebno obilježi posudu sa destilatima i jakim alkoholnim pićem koje je potrebno doraditi ili preraditi sa navođenjem nedostataka u odnosu na propisani kvalitet.

Posude sa jakim alkoholnim pićem koje ne odgovaraju propisanom kvalitetu, a namijenjene su izvozu, moraju se obilježiti.

Način obilježavanja posuda iz st. 1, 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VII. GEOGRAFSKE OZNAKE JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Geografska oznaka

Član 69

Geografska oznaka jakog alkoholnog pića (u daljem tekstu: geografska oznaka) registrovana u skladu sa ovim zakonom ne može postati generična.

Nazivi koji su postali generični ne mogu se registrovati kao geografska oznaka.

Naziv koji je postao generični je naziv jakog alkoholnog pića koji je, iako povezan sa mjestom ili regijom u kojoj je piće izvorno proizvedeno ili stavljeno u promet, postao uobičajen za to jako alkoholno piće.

Jaka alkoholna pića koja nose geografske oznake mora da ispunjavaju uslove iz proizvođačke specifikacije jakog alkoholnog pića.

Zaštita geografskih oznaka

Član 70

Geografske oznake registrovane u skladu sa ovim zakonom zaštićene su od:

1) direktne ili indirektno komercijalne upotrebe zaštićene geografske oznake u odnosu na jaka alkoholna pića koja nisu proizvedena u skladu sa proizvođačkom specifikacijom, ako bi se upotrebom narušila reputacija registrovane oznake;

2) zloupotrebe, imitacije ili evociranja, čak i ako je pravo porijeklo jakog alkoholnog pića naznačeno ili je naziv preveden ili ako ga prate izrazi kao što su "stil", "tip", "metod", "kao što se proizvodi u", "imitacija" ili slično;

3) podataka koji nisu istiniti ili dovode u zabludu u pogledu porijekla, prirode ili bitnih osobina jakog alkoholnog pića, kod opisivanja, prezentovanja ili označavanja kojima se stvara pogrešan utisak u vezi sa njegovim porjeklom;

4) postupaka koji potrošača mogu dovesti u zabludu u pogledu stvarnog porijekla jakog alkoholnog pića.

Homonimne geografske oznake

Član 71

Ako su nazivi dva ili više mjesta odakle alkoholno piće potiče identični ili gotovo identični u pisanom ili izgovorenim obliku (homonimni nazivi), te oznake registrovaće se kao geografske oznake, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, na osnovu principa pravednog i ravnopravnog tretiranja proizvođača na tržištu i istinitog obavještanja potrošača, osim kada to može da izazove zabunu kod potrošača o geografskom porijeklu jakih alkoholnih pića.

Odnos između geografske oznake i žiga

Član 72

Žig koji sadrži ili se sastoji od registrovane geografske oznake, ne može se registrovati ako bi se upotrebom tog žiga narušila zaštita registrovane geografske oznake.

Ne može se registrovati geografska oznaka identična ili slična ranije registrovanom žigu, ukoliko bi takvo registrovanje, imajući u vidu reputaciju i dužinu upotrebe takvog žiga, moglo da dovede potrošače u zabludu o pravom porijeklu, odnosno kvalitetu alkoholnog pića.

Registracija geografskih oznaka

Član 73

Geografske oznake registruju se podnošenjem zahtjeva za registraciju geografske oznake Ministarstvu.

Zahtjev za registraciju geografske oznake može da podnese grupa proizvođača ili prerađivača, odnosno udruženje proizvođača ili prerađivača koja na određenom geografskom području proizvodi jaka alkoholna pića i koji su upisani u registar proizvođača.

Izuzetno od stava 2 ovog člana pojedini proizvođač ili prerađivač, može podnijeti zahtjev za registraciju geografske oznake samo ako:

- 1) je u vrijeme podnošenja zahtjeva jedini proizvođač odnosno prerađivač jakog alkoholnog pića u određenom geografskom području;
- 2) primjenjuje tradicionalne i lokalne postupke proizvodnje;
- 3) geografsko područje ima svojstva koja se znatno razlikuju od svojstava jakih alkoholnih pića sa susjednih područja ili ako se svojstva jakog alkoholnog pića razlikuju.

Zahtjev za registrovanje geografske oznake

Član 74

Zahtjev za registraciju geografske oznake sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) podatke o svakom pojedinačnom proizvođaču jakog alkoholnog pića;
- 3) potpis i pečat podnosioca zahtjeva.

Uz zahtjev za registraciju geografske oznake podnosi se sljedeća dokumentacija:

- 1) proizvođačka specifikacija jakog alkoholnog pića;
- 2) rješenje o upisu u registar proizvođača;
- 3) jedinstveni dokument;
- 4) dokaz o proizvodnji proizvoda na geografskom području koji je istaknut u nazivu, ako proizvod ima geografski prefiks;
- 5) dokaze koji potvrđuju tvrdnje iz proizvođačke specifikacije.

Način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana i bliži sadržaj dokumentacije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za registraciju geografske oznake

Član 75

Postupak ocjene zahtjeva i dokumentacije za registraciju geografske oznake jakih alkoholnih pića vrši Komisija za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića (u daljem tekstu: Komisija za registraciju geografske oznake).

Komisiju za registraciju geografske oznake obrazuje Ministarstvo iz reda stručnjaka za proizvodnju jakih alkoholnih pića, predstavnika organa uprave nadležnog za intelektualnu svojinu po potrebi, proizvođača i Ministarstva.

Komisija za registraciju geografske oznake utvrđuje urednost zahtjeva za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića.

Ako zahtjev za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića nije uredan, Komisija za registraciju geografske oznake obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.

Ako podnosilac zahtjeva za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića, u roku iz stava 4 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo na predlog Komisije za registraciju geografske oznake, rješenjem odbija zahtjev za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića.

Uredan zahtjev za registraciju geografske oznake jakog alkoholnog pića objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Specifikacija proizvoda i jedinstveni dokument objavljuju se na internet stranici Ministarstva.

Troškovi rada Komisije za registraciju geografske oznake padaju na teret podnosioca zahtjeva.

Prigovor na zahtjev za registraciju geografske oznake

Član 76

Proizvođač jakog alkoholnog pića koji ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori može da podnese obrazložen prigovor na zahtjev za registraciju geografske oznake.

Prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja zahtjeva za registraciju i proizvođačke specifikacije u "Službenom listu Crne Gore".

Prigovor na zahtjev za registraciju geografske oznake razmatra Komisija za registraciju geografske oznake.

Komisija za registraciju geografske oznake, nakon prijema prigovora na zahtjev za registraciju geografske oznake, poziva podnosioca zahtjeva i podnosioca prigovora, radi postizanja dogovora.

Ako se ne postigne dogovor iz stava 4 ovog člana, Komisija za registraciju geografske oznake predlaže Ministarstvu uz uvažavanje mišljenja podnosioca zahtjeva i podnosioca prigovora prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za registraciju geografske oznake.

Ako na zahtjev za registraciju geografske oznake nije podnjet prigovor u roku iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o registraciji ili odbijanju registracije geografske oznake na predlog Komisije za registraciju geografske oznake.

Rješenje o registraciji geografske oznake objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Proizvođačka specifikacija

Član 77

Zaštićena geografska oznaka mora da bude usaglašena sa proizvođačkom specifikacijom.

Specifikacija iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) naziv koji se štiti kao geografska oznaka;
- 2) kategoriju jakog alkoholnog pića ili izraz "jako alkoholno piće" ako jako alkoholno piće nije usaglašeno sa zahtjevima utvrđenim za kategorije jakih alkoholnih pića iz čl. 5 do 48 ovog zakona;
- 3) opis karakteristika jakog alkoholnog pića, uključujući i sirovine od kojih je proizvedeno, ako je primjereno, kao i osnovnih fizičkih, hemijskih ili organoleptičkih karakteristika proizvoda i posebnih karakteristika proizvoda u odnosu na jaka alkoholna pića iste kategorije;
- 4) geografsko područje;
- 5) opis metode proizvodnje jakog alkoholnog pića i autentičnih i nepromjenjivih lokalnih metoda proizvodnje, po potrebi;
- 6) informacije kojima se utvrđuje veza između posebnog kvaliteta, reputacije ili drugih karakteristika jakog alkoholnog pića i njegovog geografskog porijekla;
- 7) naziv i adresu nadležnih organa ili naziv i adresu tijela koja provjeravaju usaglašenost;
- 8) posebna pravila označavanja za predmetnu geografsku oznaku;
- 9) dodatne zahtjeve koji se odnose na pakovanje obuhvaćene specifikacijom proizvoda uz obrazloženje u kojem se navodi zašto se pakovanje mora odvijati na određenom geografskom području kako bi se zaštitio kvalitet, obezbijedilo porijeklo ili kontrola.

Blži sadržaj proizvođačke specifikacije propisuje Ministarstvo.

Izmjena proizvođačke specifikacije

Član 78

Grupa proizvođača jakih alkoholnih pića može da zahtjeva izmjenu proizvođačke specifikacije, radi prihvatanja naučno tehničkih dostignuća ili redefinisanja geografskog područja.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu i mora da sadrži opis i razloge za izmjenu proizvođačke specifikacije.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana razmatra Komisija za registraciju geografske oznake.

Ako je zahtjev za izmjenu proizvođačke specifikacije osnovan, Ministarstvo na predlog Komisije za registraciju geografske oznake rješenjem odobrava izmjenu proizvođačke specifikacije.

Rješenje o odobravanju izmjene proizvođačke specifikacije objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Privremena izmjena proizvođačke specifikacije može se odobriti u slučaju sprovođenja vanrednih sanitarnih ili fitosanitarnih mjera na predlog Komisije za registraciju geografske oznake.

Sadržaj i način podnošenja zahtjeva za izmjenu proizvođačke specifikacije propisuje Ministarstvo.

Registar geografskih oznaka jakih alkoholnih pića

Član 79

Upis u Registar geografskih oznaka jakih alkoholnih pića (u daljem tekstu: Registar geografskih oznaka), vrši Ministarstvo na osnovu rješenja o registraciji geografske oznake.

Registar geografskih oznaka sadrži:

- 1) registarski broj geografske oznake jakog alkoholnog pića;
- 2) podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 3) registrovanu oznaku jakog alkoholnog pića;
- 4) broj i datum donošenja rješenja o registraciji;
- 5) datum upisa registrovane oznake.

Blži sadržaj i način vođenja Registra geografskih oznaka propisuje Ministarstvo.

Ukidanje registrovane geografske oznake

Član 80

Rješenje o registraciji geografske oznake ukinuće se ako se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda utvrdi da proizvod ne ispunjava uslove iz specifikacije, odnosno da neće biti moguće obezbjeđivati kontinuirano ispunjavanje uslova iz specifikacije proizvoda.

Rješenje o registraciji geografske oznake ukinuće se i kada najmanje sedam uzastopnih godina nijedno jako alkoholno piće zaštićeno geografskom oznakom nije stavljeno na tržište.

Rješenje o ukidanju registrovane geografske oznake objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Grupa proizvođača jakih alkoholnih pića može da podnese zahtjev za brisanje iz Registra geografskih oznaka u slučaju da prestane da proizvodi jako alkoholno piće sa registrovanom geografskom oznakom.

Na osnovu zahtjeva iz stava 4 ovog člana Ministarstvo donosi rješenje o brisanju registrovane geografske oznake iz Registra

geografskih oznaka.

Upotreba geografske oznake

Član 81

Proizvođač jakog alkoholnog pića može da upotrebljava registrovanu geografsku oznaku samo na osnovu rješenja o korišćenju geografske oznake, koje izdaje Ministarstvo na predlog Komisije za registraciju geografske oznake.

Proizvođač jakog alkoholnog pića može registrovanu geografsku oznaku da koristi za obježavanje jakog alkoholnog pića na koje se geografska oznaka odnosi sve dok jako alkoholno piće ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Proizvođač jakog alkoholnog pića može geografsku oznaku iz stava 2 ovog člana koristiti na ambalaži, katalogu, prospektu i drugom obliku ponude, računu, prepisci i drugim oblicima poslovne komunikacije i pri izvozu jakih alkoholnih pića.

Pravo na upotrebu geografske oznake

Član 82

Geografsku oznaku mogu upotrebljavati i druga privredna društva, preduzetnici i druga pravna lica koja se bave proizvodnjom jakog alkoholnog pića, na osnovu zahtjeva za korišćenje registrovane geografske oznake, koji se podnosi Ministarstvu.

Zahtjev za korišćenje geografske oznake sadrži:

1) podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu);
2) podatke o količini proizvedenog jakog alkoholnog pića za koje traži pravo korišćenja na godišnjem ili mjesečnom nivou, zavisno od početka proizvodnje;

3) potpis i pečat podnosioca zahtjeva.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se:

- 1) rješenje o upisu u registar proizvođača;
- 2) potvrda o usaglašenosti jakog alkoholnog pića sa proizvođačkom specifikacijom;
- 3) dozvola za stavljanje u promet;
- 4) dokaz o proizvodnji proizvoda na geografskom području koji je istaknut u nazivu.

Ocjenu zahtjeva i dokumentacije iz st. 1 i 3 ovog člana vrši Komisija za registraciju geografske oznake.

Troškovi rada Komisije za registraciju geografske oznake padaju na teret podnosioca zahtjeva.

Evidencija i brisanje iz evidencije proizvođača koji koriste geografsku oznaku

Član 83

Ministarstvo vodi evidenciju proizvođača jakog alkoholnog pića koji koriste geografsku oznaku.

Brisanje iz evidencije iz stava 1 ovoga člana vrši se:

- 1) na zahtjev proizvođača jakog alkoholnog pića koji koriste geografsku oznaku; i
- 2) u slučaju ukidanja ili poništavanja rješenja o korišćenju geografske oznake zbog neusaglašenosti jakog alkoholnog pića sa proizvođačkom specifikacijom.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Označavanje proizvoda jakih alkoholnih pića registrovanim geografskim oznakama

Član 84

Jako alkoholno piće koje je proizvedeno ili prerađeno u skladu sa odgovarajućom proizvođačkom specifikacijom označava se oznakom "ZAŠTICENA GEOGRAFSKA OZNAKA" ("ZGO"), sa grafičkim prikazom.

Proizvođači jakih alkoholnih pića koji proizvode ili prerađuju jaka alkoholna pića u skladu sa proizvođačkom specifikacijom i koji su upisani u evidenciju nosilaca rješenja mogu na deklaraciji ili na reklamnoj ili drugoj dokumentaciji koristiti zaštićenu geografsku oznaku.

Oznaka iz stava 1 ovog člana je grafički prikaz registrovane geografske oznake jakog alkoholnog pića.

Izgled, dimenzije, sadržaj i grafički prikaz geografske oznake iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Član 85

Ocjenjivanje usaglašenosti jakog alkoholnog pića sa proizvođačkom specifikacijom vrši se prije donošenja rješenja o registraciji geografske oznake.

Ocjenjivanje usaglašenosti sa proizvođačkom specifikacijom iz stava 1 ovog člana može da vrši pravno lice koje je akreditovano u skladu sa standardom ISO 17065, koje ovlasti Ministarstvo (u daljem tekstu: sertifikaciono tijelo).

Sertifikaciono tijelo nakon izvršene ocjene usaglašenosti jakog alkoholnog pića sa proizvođačkom specifikacijom izdaje potvrdu o usaglašenosti jakog alkoholnog pića, koju dostavlja podnosiocu zahtjeva i Ministarstvu.

U slučaju da sertifikaciono tijelo utvrdi da jako alkoholno piće nije usaglašeno sa proizvođačkom specifikacijom dužno je da o tome obavijesti Ministarstvo.

Sertifikaciono tijelo je dužno da godišnje dostavlja Ministarstvu izvještaj o ocjenama usaglašenosti jakih alkoholnih pića sa proizvođačkom specifikacijom.

Troškove ocjenjivanja usaglašenosti jakih alkoholnih pića sa proizvođačkom specifikacijom snosi proizvođač, odnosno podnosilac zahtjeva.

Spisak ovlaštenih sertifikacionih tijela objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Blže uslove koje mora da ispunjava sertifikaciono tijelo, sadržaj potvrde o usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda, način i rokovi izvještavanja iz st. 3 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Međunarodno registrovanje geografske oznake

Član 86

Međunarodno registrovanje geografske oznake jakog alkoholnog pića vrši se u skladu sa međunarodnim sporazumima koji obavezuju Crnu Goru.

Zahtjev za međunarodno registrovanje geografske oznake jakog alkoholnog pića podnosi se preko Ministarstva.

VIII. PUNJENJE, ZATVARANJE, OZNAČAVANJE I PROMET JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Uslovi za punjenje, zatvaranje i označavanje

Član 87

Proizvođač je dužan da punjenje i zatvaranje jakih alkoholnih pića vrši na način kojim se čuva njihov kvalitet.

Jako alkoholno piće pakuje se i zatvara na način kojim se obezbjeđuje originalnost proizvoda.

Zabranjeno je na originalna pakovanja jakog alkoholnog pića stavljati zatvarač koji pokriva omotnica, odnosno folija na bazi olova i zatvarati zatvaračima od olova.

Pakovanje i označavanje jakog alkoholnog pića vrši proizvođač, odnosno uvoznik, na osnovu dozvole za stavljanje jakog alkoholnog pića u promet.

Zabranjeno je prepakivanje originalnog pakovanja jakog alkoholnog pića drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača.

Blži način pakovanja, označavanja i sadržinu deklaracije jakih alkoholnih pića propisuje Ministarstvo.

Uslovi za stavljanje u promet

Član 88

U promet se mogu staviti jaka alkoholna pića koja su proizvedena u skladu sa ovim zakonom.

Promet je i ponuda jakih alkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, na turističkim i sličnim manifestacijama, u objektima za proizvodnju alkoholnih pića i drugim vrstama neposredne ponude krajnjem potrošaču.

Jaka alkoholna pića mogu se staviti u promet za neposrednu ljudsku potrošnju samo u originalnom pakovanju i propisanog kvaliteta.

Jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom mogu se staviti u promet samo nakon dobijanja rješenja za korišćenje geografske oznake iz člana 82 ovog zakona.

Transport i promet jakih alkoholnih pića i destilata

Član 89

Transport jakih alkoholnih pića i destilata od mjesta primarne proizvodnje do mjesta za dalju doradu, bez promjene proizvođača ne smatra se prometom.

Jaka alkoholna pića prilikom transporta i stavljanja u promet mora da prati: dozvola za stavljanje u promet, rješenje o upisu u Registar proizvođača i otpremnica sa nazivom i sjedištem proizvođača, količini u litrima i sadržaj etanola u % v/v, kao i određene isporuke sa registarskom oznakom provoznog sredstva.

Transport jakih alkoholnih pića u rinfuznom stanju radi dalje dorade i prerade može da vrši samo proizvođač.

Odgovornost za kvalitet

Član 90

Za kvalitet jakog alkoholnog pića u prometu odgovoran je proizvođač pod čijim imenom je jako alkoholno piće stavljeno u promet, a za uvezeno jako alkoholno piće odgovoran je uvoznik.

Ako je jako alkoholno piće proizveo jedan proizvođač, a puni drugi proizvođač, za kvalitet jakog alkoholnog pića u prometu odgovoran je proizvođač koji je izvršio punjenje.

Dorada i prerada

Član 91

Jaka alkoholna pića koja se stavljaju u promet, a ne odgovaraju propisanom kvalitetu, vraćaju se proizvođaču na doradu, odnosno preradu.

Troškove dorade, odnosno prerade, kao i troškove transporta snosi proizvođač.

Zabrana

Član 92

Zabranjeno je na pijacama i drugim javnim površinama, kao i u ugostiteljskim objektima izlagati i prodavati jaka alkoholna pića u rinfuznom stanju.

Uvoz alkoholnih pića

Član 93

Jaka alkoholna pića koja se uvoze mora da prati dokument o kvalitetu i usaglašenosti ovlaštene institucije zemlje izvoznice.

Jaka alkoholna pića mogu se uvoziti samo ako ispunjavaju uslove u pogledu kvaliteta propisane ovim zakonom.

Uvezena jaka alkoholna pića mogu se staviti u promet za krajnju potrošnju samo u originalnom pakovanju.

Uvezena alkoholna pića koja se izvoze moraju na svakom pratećem dokumentu i etiketi imati naznačenu zemlju porijekla i ne smiju se označiti kao crnogorski proizvod.

Izvoz

Član 94

Jako alkoholno piće koje se izvozi mora da ima dozvolu za stavljanje jakog alkoholnog pića u promet koju izdaje Ministarstvo i fizičko-hemijsku analizu od ovlaštene laboratorije.

Jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom koja se izvoze moraju da imaju i rješenje o korišćenju registrovane geografske oznake.

Jako alkoholno piće koje je namijenjeno ugovorenom izvozu u određenu državu, može se proizvoditi u skladu sa propisima države uvoznice.

IX. NADZOR

Vrste nadzora

Član 95

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši poljoprivredni inspektor i inspektor za hranu.

Ovlašćenja poljoprivrednog inspektora i inspektora za hranu

Član 96

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijски nadzor, inspektor ima i ovlašćenja da:

- 1) provjerava način proizvodnje, kvalitet i označavanje alkoholnih pića sa geografskom oznakom u proizvodnji i prometu;
- 2) provjerava kvalitet i označavanje alkoholnih pića bez geografske oznake u proizvodnji i prometu;
- 3) provjerava kvalitet destilata u proizvodnji i prometu;
- 4) provjerava vođenje registara i evidencija u skladu sa ovim zakonom;
- 5) uzima uzorke alkoholnih pića i destilata, bez naknade, radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta;
- 6) provjerava ispunjenost uslova za vršenje poslova ocjenjivanja usaglašenosti;
- 7) provjerava i druge uslove predviđene ovim zakonom.

Upravne mjere i radnje poljoprivrednog inspektora i inspektora za hranu

Član 97

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijски nadzor, inspektor je obavezan da preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića, ako proizvođač nije upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića;
- 2) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića, ako proizvođač ne posjeduje Rješenje o dozvoli za stavljanje u promet jakog alkoholnog pića;
- 3) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića sa geografskom oznakom za koje nije registrovana geografska oznaka;
- 4) zabrani stavljanje u promet jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom za koje nije izdato rješenje o korišćenju geografske oznake;
- 5) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića ako ne odgovaraju propisanom kvalitetu;
- 6) oduzme i uništi alkoholna pića koja se stavljaju u promet u rinfuznom stanju na pijacama i drugim javnim mjestima, kao i u ugostiteljskim objektima;
- 7) oduzme alkoholna pića i destilate koja su stavljena u promet suprotno odredbama ovog zakona, ako prodavač nije proizvođač koji je upisan u Registar proizvođača i ako se neovlašćeno bavi njihovim prometom, kao i oduzme prevozno sredstvo, odnosno sudove u kojima se prevozi, odnosno čuva alkoholno piće;
- 8) zabrani proizvodnju jakog alkoholnog pića ako se u proizvodnji upotrebljava šećer, etil alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla, druga sredstva i materije kojima se može povećati količina i mijenjati propisani prirodni sastojci jakog alkoholnog pića, oduzme sredstva i jaka alkoholna pića u čijoj proizvodnji su korišćena ta sredstva i materije;

- 9) zabrani promet i transport destilata i alkoholnog pića do otklanjanja nedostataka u pogledu kvaliteta;
- 10) oduzme jaka alkoholna pića koja su punjena i zatvorena na način kojim se ne čuva kvalitet jakog alkoholnog pića;
- 11) odredi i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

X. KAZNE NE ODREDBE

Novčane kazne

Član 98

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) prilikom proizvodnje dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rum (član 5 stav 3);
- 2) aromatizuje rum (član 5 stav 4);
- 3) stavlja u promet rum koji sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 5 stav 6);
- 4) stavlja u promet Whisky ili Whiskey kao gotov proizvod koji nema alkoholnu jačinu od najmanje 40% vol. (član 6 stav 3);
- 5) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje Whisky ili Whiskey (član 6 stav 4);
- 6) zaslađuje, aromatizuje ili dodaje aditive u Whisky ili Whiskey (član 6 stav 5);
- 7) stavlja u promet kao gotov proizvod rakiju od žitarica koja nema najmanje 35% vol. alkoholne jačine, osim rakije od žitarica "Korn" (član 7 stav 2);
- 8) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od žitarica (član 7 stav 3);
- 9) aromatizuje rakiju od žitarica (član 7 stav 4);
- 10) stavlja u promet rakiju od žitarica koja kao gotov proizvod sadrži više od 10 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 7 stav 6);
- 11) stavlja u promet rakiju od vina koja kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 8 stav 2);
- 12) prilikom proizvodnje rakije od vina dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol (član 8 stav 3);
- 13) aromatizuje rakiju od vina, ne isključujući primjenu tradicionalnih metoda proizvodnje (član 8 stav 4);
- 14) stavlja u promet rakiju od vina kao gotov proizvod koji sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 8 stav 6);
- 15) stavlja u promet Brandy ili Weinbrand koji kao gotov proizvod nema najmanje 36% vol. alkoholne jačine (član 9 stav 2);
- 16) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje Brendy ili Weinbrand (član 9 stav 3);
- 17) aromatizuje Brendy ili Weinbrand, ne isključujući primjenu tradicionalnih metoda proizvodnje Brendy ili Weinbrand (član 9 stav 4);
- 18) stavlja u promet Brendy ili Weinbrand koji kao gotov proizvod sadrži više od 35 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 9 stav 6);
- 19) rakiju od komine grožđa ili komovice koja se stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 10 stav 2);
- 20) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od komine grožđa ili komovice (član 10 stav 3);
- 21) aromatizuje rakiju od komine grožđa ili komovicu, ne isključujući primjenu tradicionalnih metoda proizvodnje (član 10 stav 4);
- 22) rakija od komine grožđa ili komovica koju stavlja u promet kao gotov proizvod ima više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 10 stav 6);
- 23) rakija od voćne komine koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 11 stav 2);
- 24) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od voćne komine (član 11 stav 3);
- 25) aromatizuje rakiju od voćne komine (član 11 stav 4);
- 26) rakija od voćne komine koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 11 stav 6);
- 27) rakija od suvog grožđa ili raisin brandy koja se stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 12 stav 2);
- 28) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od suvog grožđa ili raisin brandy (član 12 stav 3);
- 29) aromatizuje rakiju od suvog grožđa ili raisin brandy (član 12 stav 4);
- 30) rakija od suvog grožđa ili raisin brandy koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 20 grama zaslađivača po litru, izraženog kao invertni šećer (član 12 stav 6);
- 31) rakija od voća koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 13 stav 3);
- 32) prilikom proizvodnje boji rakiju od voća, osim karamelom kao sredstvom za prilagođavanje boje (član 13 stav 4);
- 33) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od voća (član 13 stav 5);
- 34) aromatizuje rakiju od voća (član 13 stav 6);
- 35) rakija od voća koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 18 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 13 stav 7);
- 36) rakija od jabukovog ili kruškovog vina koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 14 stav 2);
- 37) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od jabukovog ili kruškovog vina (član 14 stav 3);
- 38) aromatizuje rakiju od jabukovog ili kruškovog vina (član 14 stav 4);
- 39) rakija od jabukovog ili kruškovog vina koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 15 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 14 stav 6);
- 40) rakija od meda koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 35% vol. alkoholne jačine (član 15 stav 2);
- 41) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od meda (član 15 stav 3);

- 42) aromatizuje rakiju od meda (član 15 stav 4);
- 43) stavlja u promet rakiju od meda, kao gotov proizvod, koji sadrži više od 20 g/l meda, izraženog kao invertni šećer (član 15 stav 6);
- 44) Hefebrand ili rakija od taloga koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 38% vol. alkoholne jačine (član 16 stav 2);
- 45) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje Hefebranda ili rakije od taloga (član 16 stav 3);
- 46) aromatizuje Hefebrand ili rakiju od taloga (član 16 stav 4);
- 47) Hefebrand ili rakija od taloga koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 16 stav 6);
- 48) rakija od piva koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 38% vol. alkoholne jačine (član 17 stav 2);
- 49) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje rakije od piva (član 17 stav 3);
- 50) aromatizuje rakiju od piva (član 17 stav 4);
- 51) rakija od piva koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 17 stav 6);
- 52) Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 38% vol. alkoholne jačine (član 18 stav 2);
- 53) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol prilikom proizvodnje Topinambura ili rakije od jerusalimske artičoke (član 18 stav 3);
- 54) aromatizuje Topinambur ili rakiju od jerusalimske artičoke (član 18 stav 4);
- 55) Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke prilikom stavljanja u promet, kao gotov proizvod, sadrži više od 20 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 18 stav 6);
- 56) vrijednost metanola u vodki prelazi 10 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola (član 19 stav 3);
- 57) vodka koju stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 19 stav 4);
- 58) boji vodku prilikom proizvodnje (član 19 stav 7);
- 59) vodka koju stavlja u promet kao gotov proizvod sadrži više od 8 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 19 stav 8);
- 60) prilikom opisanja, prezentovanja ili označavanja vodke koja nije proizvedena isključivo od krompira i/ili žitarica, nije naznačeno "proizvedeno od", uz dodatak naziva jedne ili više sirovina upotrijebljenih u proizvodnji etil alkohola poljoprivrednog porijekla i nije u istom vidnom polju kao i riječ "vodka" (član 19 stav 9);
- 61) rakija od voća, bobica ili orašastog voća dobijenu maceracijom i destilacijom koju stavlja u promet, kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 20 stav 2);
- 62) aromatizuje rakiju od voća, bobica ili orašastog voća dobijenu maceracijom i destilacijom (član 20 stav 3);
- 63) prilikom proizvodnje boji rakiju od voća, bobica ili orašastog voća dobijenu maceracijom i destilacijom (član 20 stav 4);
- 64) rakija od voća, bobica ili orašastog voća koju stavlja u promet kao gotov proizvod, sadrži više od 18 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 20 stav 6);
- 65) Geist koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 21 stav 2);
- 66) aromatizuje Geist (član 21 stav 3);
- 67) prilikom proizvodnje boji Geist (član 21 stav 4);
- 68) Geist koji stavlja u promet kao gotov proizvod sadrži više od 10 g/l zaslađivača, izraženog kao invertni šećer (član 21 stav 5);
- 69) lincura koju stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 22 stav 2);
- 70) aromatizuje lincuru (član 22 stav 3);
- 71) jaka alkoholna pića aromatizovana klekom koja stavlja u promet kao gotov proizvod, nemaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine (član 23 stav 2);
- 72) Gin koji stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 24 stav 2);
- 73) destilovani gin koji stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 25 stav 3);
- 74) Gin dobijen jednostavnim dodavanjem ekstrakata ili aroma u etil alkohol poljoprivrednog porijekla nazove "destilovani gin" (član 25 stav 4);
- 75) London gin koji stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 26 stav 2);
- 76) jaka alkoholna pića aromatizovana kimom ili Kümmel koja stavlja u promet kao gotov proizvod, nemaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine (član 27 stav 2);
- 77) Akvavit ili aquavit koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine (član 28 stav 2);
- 78) u akvavitu ili aquavitu sadržaj suvog ekstrakta bude veći od 1,5 grama na 100 mililitara, odnosno da gorke materije prevladavaju u ukusu (član 28 stav 4);
- 79) jaka alkoholna pića aromatizovana anisom koja se stavlja u promet kao gotov proizvod, nemaju najmanje 15% vol. alkoholne jačine (član 29 stav 2);
- 80) u proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih anisom koriste vještačke aromatične materije i vještačke aromatične preparate (član 29 stav 3);
- 81) Pastis koji stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 40% vol. alkoholne jačine (član 30 stav 2);
- 82) Pastis de Marseille koji stavlja u promet kao gotov proizvod nema najmanje 45% vol. alkoholne jačine (član 31 stav 2);
- 83) u proizvodnji Pastis de Marseille koristi vještačke aromatične materije i vještačke aromatične preparate (član 31 stav 3);
- 84) anis ili janeževac koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 35% vol. alkoholne jačine (član 32 stav 2);
- 85) u proizvodnji anisa ili janeževca koristi vještačke aromatične materije i vještačke aromatične preparate (član 32 stav 3);
- 86) gorka jaka alkoholna pića ili bitter koja stavlja u promet kao gotov proizvod, nemaju najmanje 15% vol. alkoholne jačine (član 34 stav 2);
- 87) aromatizovana vodka koju stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 37,5 % vol. alkoholne jačine (član 35 stav 2);

88) zaslauđuje aromatizovanu vodku, a gotov proizvod sadrži više od 100 g/l proizvoda za zaslauđivanje, izraženog kao invertni šećer (ćlan 35 stav 4);

89) najniža alkoholna jaćina jakog alkoholnog pića aromatizovanog divljom šljivom (trnjinom) ili pića pacharan ne iznosi 25% vol. (ćlan 36 stav 2);

90) liker koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 15% vol. alkoholne jaćine (ćlan 37 stav 2);

91) krem liker koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 15% vol. alkoholne jaćine (ćlan 38 stav 2);

92) Sbe gin koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 25% vol. alkoholne jaćine (ćlan 39 stav 2);

93) Sambuca koju stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 38% vol. alkoholne jaćine (ćlan 40 stav 2);

94) boji Sambucu (ćlan 40 stav 4);

95) Maraschina, marrasquina ili maraskina koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 24% vol. alkoholne jaćine (ćlan 41 stav 2);

96) boji Maraschino, marrasquino ili maraskino (ćlan 41 stav 4);

97) Nocino ili orahovac koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 30% vol. alkoholne jaćine (ćlan 42 stav 2);

98) liker od jaja ili advocaat, avocat ili advokat koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 14% vol. alkoholne jaćine (ćlan 43 stav 4);

99) liker sa jajima koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 15% vol. alkoholne jaćine (ćlan 44 stav 4);

100) Mistrà koju stavlja u promet kao gotov proizvod, nema od 40% vol. do 47% vol. alkoholne jaćine (ćlan 45 stav 2);

101) prilikom proizvodnje boji Mistrà (ćlan 45 stav 4);

102) Våkevå glögi ili Spritglögg koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 15% vol. alkoholne jaćine (ćlan 46 stav 2);

103) sadržaj vina ili proizvoda od vina u jakom alkoholnom piću Våkevå glögi ili Spritglögg prelazi 50% (ćlan 46 stav 4);

104) Berenburg ili Beerenburg koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 30% vol. alkoholne jaćine (ćlan 47 stav 2);

105) Nektar od meda koji stavlja u promet kao gotov proizvod, nema najmanje 22% vol. alkoholne jaćine (ćlan 48 stav 2);

106) zaslauđuje Nektar od meda, osim medom (ćlan 48 stav 4);

107) prodajni nazivi jakih alkoholnih pića koje navode na etiketi jakog alkoholnog pića ne budu jasni i ćitljivi ili budu mijenjani (ćlan 55 stav 2);

108) jaka alkoholna pića koja ispunjavaju uslove iz ćl. 5 do 48 ovoga zakona ne nose naziv te kategorije kao svoj prodajni naziv (ćlan 55 stav 3);

109) za jaka alkoholna pića koja ne ispunjavaju uslove kategorija jakih alkoholnih pića iz ćl. 5 do 48 ovog zakona, ne koristi prodajni naziv "jako alkoholno piće" (ćlan 55 stav 4);

110) su izrazi "alkohol", "piće", "jako alkoholno piće" i "voda" dio složenice kojom se opisuje jako alkoholno piće (ćlan 56 stav 2);

111) upotrebljava složenice kojima se opisuje jako alkoholno piće koje su prekinute tekstualnim ili slikovnim elementima koji nijesu njihov sastavni dio (ćlan 56 stav 3);

112) prevede nazive jakih alkoholnih pića iz ćl. 5 do 48 ovog zakona i geografske oznake koje su registrovane u skladu sa ovim zakonom (ćlan 57 stav 8);

113) listu alkoholnih sastojaka i dozvoljenih pratećih izraza ne prikazuje u istom vidnom polju kao i prodajni naziv jakog alkoholnog pića, jednakim slovima istog tipa i boje i velićine slova koja nije veća od polovine velićine slova koja se koristi za prodajni naziv (ćlan 58 stav 2);

114) udio svakog alkoholnog sastojka sa liste alkoholnih sastojaka ne izrazi najmanje jednom kao procenat, opadajućim redoslijedom u odnosu na upotrijebljene kolićine koji mora da bude jednak volumnom procentu ćistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju ćistog alkohola mješavine, osim za kupaže proizvedene od jakih alkoholnih pića koja pripadaju istoj geografskoj oznaci ili kupaže kod kojih nijedno od jakih alkoholnih pića ne pripada geografskoj oznaci (ćlan 58 stav 3);

115) u slućaju da za jako alkoholno piće ne navede prodajni naziv predvićen u odgovarajućoj kategoriji jakih alkoholnih pića iz ćl. 5 do 48 ovog zakona (ćlan 58 stav 4);

116) nije upisan u Registar proizvođaća jakih alkoholnih pića (ćlan 59 stav 1 alineja 3);

117) prije stavljanja u promet jakog alkoholnog pića ne sprovede postupak ocjene kvaliteta u skladu sa ovim zakonom (ćlan 60 stav 1);

118) na alkoholnom piću za koje je izdata dozvola za stavljanje u promet vrši neku promjenu (ćlan 61 stav 1);

119) ne dostavi Ministarstvu godišnji izvješćaj o proizvodnji, prometu i zalihama alkoholnih pića u periodu od 1. do 31. januara tekuće za prethodnu godinu (ćlan 66 stav 1);

120) ne vodi evidenciju o proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića (ćlan 67 stav 1);

121) ne ćuva evidenciju o proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića najmanje tri godine (ćlan 67 stav 2);

122) prilikom prodaje jakih alkoholnih pića nema dokument o porijeklu jakih alkoholnih pića (ćlan 67 stav 4);

123) ne obilježi svaku posudu sa sirovinom i alkoholnim pićem u objektu za proizvodnju i skladištenje (ćlan 68 stav 1);

124) ne obilježi posebno posudu sa destilatima i alkoholnim pićem koje je potrebno doraditi ili preraditi sa navođenjem nedostataka u odnosu na propisani kvalitet (ćlan 68 stav 2);

125) ne oznaći posebno sudove sa alkoholnim pićem koje ne odgovara propisanom kvalitetu, a namijenjeno je izvozu (ćlan 68 stav 3);

126) punjenje i zatvaranje jakih alkoholnih pića vrši na naćin kojim ne ćuva njihov kvalitet (ćlan 87 stav 1);

127) jako alkoholno piće pakuje i zatvara na naćin kojim se ne obezbjeđuje originalnost proizvoda (ćlan 87 stav 2);

128) punjenje, zatvaranje i oznaćavanje vrši na naćin da na originalna pakovanja jakog alkoholnog pića stavlja zatvarać koji pokriva omotnica, odnosno folija na bazi olova i zatvara zatvaraćima od olova (ćlan 87 stav 3);

129) vrši prepakivanje originalnog pakovanja jakog alkoholnog pića drugog proizvođaća i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođaća (ćlan 87 stav 5);

130) u promet stavi jaka alkoholna pića koja nijesu proizvedena u skladu sa ovim zakonom (ćlan 88 stav 1);

131) u promet stavi jako alkoholno piće za neposrednu ljudsku potrošnju koja nijesu u originalnom pakovanju i nijesu propisanog kvaliteta (član 88 stav 3);

132) u promet stavi jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom prije dobijanja rješenja za korišćenje geografske oznake iz člana 82 ovog zakona (član 88 stav 4);

133) transport jakih alkoholnih pića i destilata i stavljanje u promet ne prati dozvola za stavljanje u promet, rješenje o upisu u Registar proizvođača i otpremnica sa nazivom i sjedištem proizvođača, količini u litrima i sadržaj etanola u % v/v, kao i određite isporuke sa registarskom oznakom prevoznog sredstva (član 89 stav 2);

134) izlaže i prodaje jaka alkoholna pića na pijacama i drugim javnim površinama, kao i u ugostiteljskim objektima u rinfuznom stanju (član 92);

135) uvezena jaka alkoholna pića ne prati dokument o kvalitetu i usaglašenosti ovlašćene institucije zemlje izvoznice (član 93 stav 1);

136) uvozi jaka alkoholna pića koja ne ispunjavaju uslove u pogledu kvaliteta propisane ovim zakonom (član 93 stav 2);

137) stavlja u promet uvezena jaka alkoholna pića za krajnju potrošnju, a koja nijesu u originalnom pakovanju (član 93 stav 3);

138) uvezena alkoholna pića izvozi, a na svakom pratećem dokumentu i etiketi nema naznačenu zemlju porijekla i označava ga kao crnogorski proizvod (član 93 stav 4);

139) izvozi jako alkoholno piće koje nema dozvolu za stavljanje jakog alkoholnog pića u promet koje izdaje Ministarstvo i fizičko-hemijsku analizu od ovlašćene laboratorije (član 94 stav 1);

140) izvozi jako alkoholno piće sa geografskom oznakom, a nema rješenje o korišćenju registrovane geografske oznake (član 94 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 200 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura.

XI. PRELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 99

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o jakim alkoholnim pićima ("Službeni list CG", broj 53/16).

Prestanak važenja

Član 100

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o jakim alkoholnim pićima ("Službeni list CG", broj 53/16).

Stupanje na snagu

Član 101

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 11-4/22-2/5

EPA 590 XXVII

Podgorica, 27. decembra 2022. godine

Skupština Crne Gore 27. saziva

Predsjednica,
Danijela Đurović, s.r.